

KÖZBESZERZÉSI HATÓSÁG
KÖZBESZERZÉSI DÖNTŐBIZOTTSÁG
1026 Budapest, Riadó u. 5.
Tel.: 06-1/882-8594
Elektronikus kapcsolattartás: kozbeszerzes.hu

Iktatószám: D.350/21/2025.

A tanács tagjai: Dr. Kéri Krisztina közbeszerzési biztos, az eljáró tanács elnöke, Söpkéz Gusztávné közbeszerzési biztos, Pulainé Dr. Horváth Hajnalka közbeszerzési biztos

A kérelmező: EAST-AUDIT Igazságügyi Adó-, Járulék-, és Könyvszakértő, Tanácsadó Zrt.

(Budapest, Székely Bertalan utca 22. 1. em. 1.)

A kérelmező képviselője: Dr. Tóth Szilvia ügyvéd

(Debrecen, Piac utca 28/B.)

Az ajánlatkérő: Budapest Gyógyfürdői és Hévízei Zrt.

(Budapest, Szőlő utca 38.)

Az ajánlatkérő képviselője: Dr. Makra László kamarai jogtanácsos

Fekete Gyula felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó

A közbeszerzés tárgya, értéke: „Megbízási szerz. könyvvizsgálói feladatok von.-ban”, 49.625.000.-Ft

Az eljárás EKR azonosító száma: EKR000311562025

A Közbeszerzési Döntőbizottság (a továbbiakban: Döntőbizottság) a Közbeszerzési Hatóság nevében meghozta az alábbi

H A T Á R O Z A T-ot.

A Döntőbizottság a jogorvoslati kérelmet, az első elem körében elutasítja.

A Döntőbizottság a jogorvoslati kérelem második eleme tekintetében a jogorvoslati eljárást megszünteti.

A Döntőbizottság felhívja a Közbeszerzési Hatóság Titkárságát, hogy a kérelmező számlájára a jelen határozat megküldésétől számított 8 napon belül utaljon vissza 150.000.-Ft, azaz százötvenezer forint igazgatási szolgáltatási díjat.

A jogorvoslati eljárás során felmerült költségeiket az ügyfelek maguk viselik.

A határozat ellen fellebbezésnek nincs helye. A határozat jogorvoslati eljárást megszüntető rendelkezése ellen a határozat kézbesítésétől számított nyolc napon belül közigazgatási perben kereseti kérelem terjeszthető elő. A határozat érdemi része ellen a Fővárosi Törvényszék előtt közigazgatási per indítható, a határozat kézbesítésétől számított tizenöt napon belül. A keresetlevelet a Fővárosi Törvényszékhez címezve, de kizárólag a Döntőbizottsághoz kell elektronikus úton benyújtani. A keresetlevél benyújtásának a határozat végrehajtására/közigazgatási cselekmény hatályosulására nincs halasztó hatálya. A jogi képviselővel eljáró fél, illetve a belföldi székhellyel rendelkező gazdálkodó szervezet kizárólag elektronikus úton nyújthatja be a keresetet.

INDOKOLÁS

A jogorvoslat alapjául szolgáló tényállás

1. Az ajánlatkérő a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Kbt.) Harmadik Része – a Kbt. 112. § (1) bekezdése – szerinti nyílt eljárást indította a tárgyi részben megjelölt szolgáltatás megrendelése tárgyában. Az eljárást megindító felhívás feladására 2025. március 31. napján került sor, mely a Közbeszerzési Értesítő 2025/63 számában a KÉ-4528/2025 iktatószám alatt 2025. március 31. napján került közzétételre.

2. Az ajánlatkérő a felhívás II.1.4) és 2.4) pontjaiban a tárgyi közbeszerzést az alábbiak szerint írta le:

„A közbeszerzés tárgya és mennyisége egységesen a jelen „A közbeszerzés rövid ismertetése” rovatban és a „A közbeszerzés mennyisége” rovatban kerültek rögzítésre.

Szerződés megnevezése: „Megbízási szerződés könyvvizsgálói feladatok ellátására a Budapest Gyógyfürdői és Hévízei Zártkörűen Működő Részvénytársaság részére”

Eljárás fajtája: Kbt. Harmadik rész 112. § (1) bek. b) pontja szerinti nyílt közbeszerzési eljárás (Közbeszerzési Eljárás).

Ajánlatkérő (Ajánlatkérő vagy AK vagy Megbízó) könyvvizsgálói szolgáltatások teljesítésére kívánja megkötni a szerződést (Szerződés) a nyertes ajánlattevővel (Ajánlattevő vagy AT vagy Megbízott).

„A szerződés, keretmegállapodás vagy dinamikus beszerzési rendszer időtartama” rovatban rögzítettek szerint a Szerződés időtartama 24 hónap, amely a nevezett rovatban foglaltak szerint 12 hónappal meghosszabbítható. A Szerződés 2025. június 1. napján lép hatályba tekintettel Ajánlatkérő jelenleg fennálló szerződésének időtartamára. Abban az esetben, ha a Szerződés e napot követően kerül aláírásra, a hatályba lépés napja a mindkét fél általi aláírás napja.

Ennek keretében az elvégzendő feladatok (Szolgáltatások) az alábbiak:

1. Ajánlatkérő adott év első félévére vonatkozó mérlegéről és eredménykimutatásáról véleményalkotás

A jelen pontban foglaltak alapján ellátandó feladatok:

Ajánlatkérő adott év első félévére vonatkozó mérlegéről és eredménykimutatásáról véleményalkotás, amely véleményalkotás nem minősül könyvvizsgálatnak. Ennek alapján az érintett időszakok a következők: 2025. I. félév, 2026. I. félév.

A feladat elvégzésének határideje előreláthatóan a tárgyév szeptember hónapjának 30. napja. A véleményalkotás minden esetben írásos formában történik meg.

A Szerződés Meghosszabbítása esetén Megbízó jogosult opciós megrendelés (megbízás) keretében a feladatellátást 2027. I. félévére vonatkozóan is igényelni.

2. Ajánlatkérő – Sztv. előírásaival összhangban elkészített – adott éves beszámolójának könyvvizsgálata, a kapcsolódó feladatokkal

A jelen pontban foglaltak alapján ellátandó feladatok:

Ajánlatkérő 2025. december 31. napjával végződő évre vonatkozó – a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (Sztv.) előírásaival összhangban elkészített – éves beszámolójának könyvvizsgálata (amely magában foglalja a társasági és helyi iparüzési adó vizsgálatát) és arról könyvvizsgálói jelentés kibocsátása. A végleges könyvvizsgálói jelentés kibocsátásának végső határideje: 2026. március 5.

Ajánlatkérő 2026. december 31. napjával végződő évre vonatkozó – az Sztv. előírásaival összhangban elkészített – éves beszámolójának könyvvizsgálata (amely magában foglalja a társasági és helyi iparüzési adó vizsgálatát) és arról könyvvizsgálói jelentés kibocsátása. A végleges könyvvizsgálói jelentés kibocsátásának végső határideje: 2027. március 5.

A Szerződés Meghosszabbítása esetén Megbízó jogosult opciós megrendelés (megbízás)

keretében további feladatellátást igényelni az alábbiak szerint:

Ajánlatkérő 2027. december 31. napjával végződő évre vonatkozó – az Sztv. előírásaival összhangban elkészített – éves beszámolójának könyvvizsgálata (amely magában foglalja a társasági és helyi iparüzési adó vizsgálatát) és arról könyvvizsgálói jelentés kibocsátása. A végleges könyvvizsgálói jelentés kibocsátásának végső határideje: 2028. március 5.

A fentiek szerint az évente elvégzendő feladatok közé tartozik az Árazatlan Ártáblázat kitöltésével képzett Árazott Ártáblázatban foglalt ajánlati egységár ellenében az alábbiak teljesítése is a megfelelő tartalmú beszámoló előkészítése érdekében:

- Megbízott képviselőjének a tárgyban érintett felügyelőbizottsági üléseken való részvétele.
- Megbízott a Megbízó részére évente legfeljebb 80 munkaóranyi konzultációs lehetőséget biztosít. A konzultáció keretében a Megbízott iránymutatást ad, javaslatot tesz új gazdasági eseményeknek a hatályos számviteli jogszabályok szerint a könyvekben történő rögzítésére és adó jogszabályokban történő változások leképezésére, elszámolására, adózással kapcsolatos kérdésekre.

A konzultációt (rendelkezésre állást) az alábbiak szerint köteles teljesíteni a Megbízott:

- a) telefonon történő igénybejelentést követően a kérdésre azonnal vagy a lehető legrövidebb időn belül szóbeli választ ad (max. 2 munkanapon belül),
- b) írásos igénybejelentés esetén, valamint a szóbeli válasz írásba foglalásaként legkésőbb 5 munkanapon belül írásbeli állásfoglalást köteles adni.

Megbízott minden esetben írásban köteles megküldeni az adott témakörben felhasznált munkaórák igénybevételét és az adott évre vonatkozó konzultációs keretből fennmaradó óraszámot.

Megbízott köteles egyeztetni a Megbízóval a Megbízó munkarendjét a konzultáció megfelelő időpontban és határidőben történő teljesítése érdekében.

Amennyiben az adott évre vonatkozó 80 munkaóranyi keretet a Megbízó nem használja fel, úgy az a későbbiekben nem vehető igénybe.

3. Ajánlatkérő – Sztv. előírásaival összhangban elkészített – fenntarthatósági jelentésének könyvvizsgálata és az arra vonatkozó bizonyossági jelentés kibocsátása.

A jelen pontban foglaltak alapján ellátandó feladatok:

Ajánlatkérő 2025. december 31. napjával végződő évre vonatkozó – az Sztv. előírásaival összhangban elkészített – fenntarthatósági jelentésének könyvvizsgálata és az arra vonatkozó bizonyossági jelentés kibocsátása. A végleges bizonyossági jelentés kibocsátásának végső határideje: 2026. március 5.

Ajánlatkérő 2026. december 31. napjával végződő évre vonatkozó – az Sztv. előírásaival összhangban elkészített – fenntarthatósági jelentésének könyvvizsgálata és az arra vonatkozó bizonyossági jelentés kibocsátása. A végleges bizonyossági jelentés kibocsátásának végső határideje: 2027. március 5. (...)

A Szerződés Meghosszabbítása esetén Megbízó jogosult opciós megrendelés (megbízás) keretében további feladatellátást igényelni az alábbiak szerint:

Ajánlatkérő 2027. december 31. napjával végződő évre vonatkozó – az Sztv. előírásaival összhangban elkészített – fenntarthatósági jelentésének könyvvizsgálata és az arra vonatkozó bizonyossági jelentés kibocsátása. A végleges bizonyossági jelentés kibocsátásának végső határideje: 2028. március 5.

4. Közbenső mérleg – Sztv. előírásaival összhangban elkészített – könyvvizsgálata

A Megbízónak közbenső mérleg készítésére (pl. jogszabályi követelmény miatt) szüksége lehet, amely könyvvizsgálati kötelezettséggel jár.

Erre tekintettel a Szerződés teljes időtartama alatt Megbízó jogosult opciós megrendelés (megbízás) keretében legfeljebb 3 (három) alkalommal feladatellátást igényelni az alábbiak szerint:

Ajánlatkérő – az Sztv. előírásaival összhangban elkészített – közbenső mérlegének könyvvizsgálata. A végleges könyvvizsgálói jelentés kibocsátásának végső határideje egyedileg kerül rögzítésre az opciós megrendelés (megbízás) keretében.

AK rögzíti, miszerint a Szolgáltatásokkal kapcsolatos követelmények és további adatok teljeskörűen a közbeszerzési dokumentumokban, különösen az ajánlati dokumentáció III. kötetét képező műszaki leírásban (Műszaki Leírás) kerülnek meghatározásra.

Az M.1 alkalmassági követelmény alátámasztására Ajánlatkérő releváns gazdálkodási adatai tájékoztató jelleggel az utolsó lezárt üzleti évben (2023.):

Árbevétel: 22.857.000.000.-Ft; Mérlegfőösszeg: 44.286.000.000.-Ft”

3. Az ajánlatkérő a felhívás II.2.5) pontjában az ajánlatokat a Kbt. 76. § (2) bekezdés c) pontja szerint legjobb ár-érték arányt megjelenítő szempont szerint kívánta értékelni, melynek keretében az ajánlati árat 80 súlyszámmal, további minőségi szempontokként az M.2.1. és az M.2.2. alkalmassági követelmények szerinti szakember kamarai nyilvántartásba vételét követően szerzett többlettapasztalatot (hónap) kívánta értékelni 10-10 súlyszámmal.

4. Az ajánlatkérő a felhívás II.2.7) pontjában a szerződés időtartamát 24 hónapban határozta meg, azzal, hogy az meghosszabbítható, az alábbiak szerint: „A Megbízási Szerződés a hatályba lépésétől számított 24 hónapra jön létre azzal, hogy Megbízó a Szerződés időtartamát jogosult egyoldalú – legkésőbb a Szerződés hatályának lejártát 15 nappal megelőzően a Megbízott részére írásban közölt nyilatkozatával – legfeljebb 12 hónappal meghosszabbítani (Szerződés Meghosszabbítása)”.

5. Az ajánlatkérő a felhívás II.2.13) pontjában rögzítette, hogy a beszerzése nem európai uniós alapokból finanszírozott projekt.

6. Az ajánlatkérő a felhívás II.2.10) pontjában az opciók leírása körében az alábbiakat határozta meg:

„A közbeszerzés rövid ismertetése” és „A közbeszerzés mennyisége” rovatokban rögzítettek közül az ott jelzettek szerint opciós feladatnak minősülnek az alábbiak:

1. pont (Ajánlatkérő adott év első félévére vonatkozó mérlegéről és eredménykimutatásáról véleményalkotás):

A Szerződés Meghosszabbítása esetén Megbízó jogosult opciós megrendelés (megbízás) keretében a feladatellátást 2027. I. félévére vonatkozóan is igényelni.

2. pont (Ajánlatkérő – Sztv. előírásaival összhangban elkészített – adott éves beszámolójának könyvvizsgálata, a kapcsolódó feladatokkal):

A Szerződés Meghosszabbítása esetén Megbízó jogosult opciós megrendelés (megbízás) keretében további feladatellátást igényelni az alábbiak szerint:

Ajánlatkérő 2027. december 31. napjával végződő évre vonatkozó – az Sztv. előírásaival összhangban elkészített – éves beszámolójának könyvvizsgálata (amely magában foglalja a társasági és helyi iparüzési adó vizsgálatát) és arról könyvvizsgálói jelentés kibocsátása. A végleges könyvvizsgálói jelentés kibocsátásának végső határideje: 2028. március 5.

A kapcsolódó feladatok is értendők ez alatt:

- Megbízott képviselőjének a tárgyban érintett felügyelőbizottsági üléseken való részvétele.
- Megbízott a Megbízó részére legfeljebb 80 munkaórányi konzultációs lehetőséget biztosít az adott évben is.

3. pont (Ajánlatkérő – Sztv. előírásaival összhangban elkészített – fenntarthatósági jelentésének könyvvizsgálata és az arra vonatkozó bizonyossági jelentés kibocsátása):

A Szerződés Meghosszabbítása esetén Megbízó jogosult opciós megrendelés (megbízás)

keretében további feladatellátást igényelni az alábbiak szerint:

Ajánlatkérő 2027. december 31. napjával végződő évre vonatkozó – az Sztv. előírásaival összhangban elkészített – fenntarthatósági jelentésének könyvvizsgálata és az arra vonatkozó bizonyossági jelentés kibocsátása. A végleges bizonyossági jelentés kibocsátásának végső határideje: 2028. március 5.

4. pont (Közbenső mérleg – Sztv. előírásaival összhangban elkészített – könyvvizsgálata):

A Megbízónak közbenső mérleg készítésére (pl. jogszabályi követelmény miatt) szüksége lehet, amely könyvvizsgálati kötelezettséggel jár.

Erre tekintettel a Szerződés teljes időtartama alatt Megbízó jogosult opciós megrendelés (megbízás) keretében legfeljebb 3 (három) alkalommal feladatellátást igényelni az alábbiak szerint:

Ajánlatkérő – az Sztv. előírásaival összhangban elkészített – közbenső mérlegének könyvvizsgálata. A végleges könyvvizsgálói jelentés kibocsátásának végső határideje egyedileg kerül rögzítésre az opciós megrendelés (megbízás) keretében.”

7. Az ajánlatkérő a felhívás II.2.13) pontjában – a felhívás VI.3.9) pontjában foglaltak folytatásaként, a 16. alpont alatt – rögzítette, hogy „benyújtandó továbbá az Árazatlan Ártáblázat kitöltésével képzett Árazott Ártáblázat [aláírt pdf és szerkeszthető excel is].”

8. Az ajánlatkérő a közbeszerzési dokumentumok részeként árazatlan költségvetést készített, mely az alábbiakat tartalmazza:

Feladat	Egységár (nettó Ft)	Várható mennyiség (db)	Összesen (nettó Ft)
Ajánlatkérő adott év első félévére vonatkozó mérlegéről és eredménykimutatásáról véleményalkotás		3	0
Ajánlatkérő – Sztv. előírásaival összhangban elkészített – adott éves beszámolójának könyvvizsgálata, a kapcsolódó feladatokkal		3	0
Ajánlatkérő – Sztv. előírásaival összhangban elkészített – fenntarthatósági jelentésének könyvvizsgálata és az arra vonatkozó bizonyossági jelentés kibocsátása		3	0
Közbenső mérleg – Sztv. előírásaival összhangban elkészített – könyvvizsgálata		3	0
Összehasonlítóhoz képzett összesített ajánlati ár (nettó Ft)			0

9. Az ajánlatkérő a közbeszerzési dokumentumok részeként dokumentációt is készített, melynek I. kötetének 23. pontjában az ajánlatok értékelése tekintetében az ajánlati ár kapcsán az alábbiakat rögzítette: „(...) Az 1. értékelési szempont (Összehasonlítóhoz képzett összesített ajánlati ár) esetében ajánlattevő ajánlatát magyar forintban, nettó összegben köteles megadni a felolvasólapon (az EKR rendszerben rögzített elektronikus űrlap kitöltésével) nettó Ft alapon. Ennek keretében az Árazott Ártáblázat D6 cellájában foglalt érték áttemelése szükséges a felolvasólapra. Az Árazott Ártáblázatban az Összehasonlítóhoz képzett összesített ajánlati ár képzéséhez szükséges ajánlati egységárakat úgy kell megadni, hogy azok tartalmazzák az adott részfeladattal kapcsolatban ellátni szükséges valamennyi szolgáltatás ellenértékét. (...)”

10. Az ajánlatkérő a közbeszerzési dokumentumok részeként műszaki leírást is készített,

melynek tartalma megegyezett a felhívás II.1.4) és II.2.4) pontjában rögzítettekkel.

11. A bontásról felvett jegyzőkönyv tanúsága szerint, a 2025. április 10. napjának 12 órájában meghatározott ajánlattételi határidőig mindösszesen három ajánlat került benyújtásra az alábbiak szerint:

Focus Audit and Advisory Könyvvizsgáló és Tanácsadó Kft. ajánlattevő:

1. értékelési szempont:

Összehasonlításhoz képzett összesített ajánlati ár (nettó Ft): 70.800.000.-

2. értékelési szempont

Az M.2.1 alkalmassági követelmény szerinti szakember többlettapasztalata (hónap): 72

3. értékelési szempont

Az M.2.2 alkalmassági követelmény szerinti szakember többlettapasztalata (hónap): 57

BDO Magyarország Könyvvizsgáló Kft. ajánlattevő:

1. értékelési szempont

Összehasonlításhoz képzett összesített ajánlati ár (nettó Ft): 36.000.000.-

2. értékelési szempont

Az M.2.1 alkalmassági követelmény szerinti szakember többlettapasztalata (hónap): 72

3. értékelési szempont

Az M.2.2 alkalmassági követelmény szerinti szakember többlettapasztalata (hónap): 72

Kérelmező:

1. értékelési szempont

Összehasonlításhoz képzett összesített ajánlati ár (nettó Ft): 23.550.000.-

2. értékelési szempont

Az M.2.1 alkalmassági követelmény szerinti szakember többlettapasztalata (hónap): 72

3. értékelési szempont

Az M.2.2 alkalmassági követelmény szerinti szakember többlettapasztalata (hónap): 72

12. Az ajánlatkérő 2025. április 11. napján – 2025. április 15. napjának 16 órájában meghatározott teljesítési határidővel – a Kbt. 72. § (1) bekezdésének alkalmazásával árintokolásadásra hívta fel a kérelmezőt figyelemmel arra, hogy a benyújtott ajánlatok ajánlati árai és a becslült érték számtani átlagától a kérelmezői megajánlás 48 %-os eltérést mutatott, így ajánlati ára aránytalanul alacsonynak látszik.

Az ajánlatkérő az alábbiak benyújtására hívta fel a kérelmezőt:

„(...) objektív indokolással, konkrét adatokkal igazolja, hogy a vállalása teljesíthető, az ajánlatában foglalt ajánlati ár (illetve a mögöttesen rögzített ajánlati egységárak) megfelelő fedezetet biztosít az eljárást megindító felhívás szerinti szerződéses időtartamban a közbeszerzési dokumentumok feltételei szerint a kötelezettségek teljesítésére. (...)

Kérjük tehát a rendelkezésre bocsátott műszaki leírás (AJÁNLATI DOKUMENTÁCIÓ III. KÖTET: MŰSZAKI LEÍRÁS) minden részfeladata szerinti bontással, a számítás módszertanával együtt bemutatni az ajánlati ár (Összehasonlításhoz képzett összesített ajánlati ár) meghatározását, különös tekintettel a személyi jellegű ráfordításokra, valamint járulékaikra, a közvetlen és közvetett költségekre és az egyéb költségekre, továbbá költségnemenkénti bontásban az ajánlatuk vonatkozásában lényegi költségnek tekintett tevékenység költségösszetételét! Kérjük a feladatleírás (műszaki leírás) szerinti feladatok vonatkozásában részletes kimutatásukat az ajánlatban megjelölt szakemberek szerződés szerinti teljesítésével összhangban. Kérjük továbbá bemutatni költségnemenkénti bontással az ajánlat vonatkozásában a lényegi költségnek tekintett tevékenység költségösszetételét!

Kérjük, az indoklásukban térjenek ki az alábbi költségekre:

- ajánlattevőt milyen személyi jellegű ráfordítások terhelik (pl.: a szerződés teljesítése során igénybe venni kívánt szakemberek, illetve alvállalkozók munkadíja stb.) és milyen mentességek illetik meg;
- a munkavégzéshez szükséges eszközök rendelkezésre bocsátásának költségei (adott esetben);
- kötelező adók, járulékok (iparűzési adó, innovációs járulék:);
- kérjük tájékoztatásukat a munkaadót terhelő foglalkoztatói járulékok vonatkozásában (szociális hozzájárulási adó, kérjük tájékoztatásukat abban az esetben is, amennyiben ajánlattevőt a munkaadót terhelő járulékok közül ajánlattevőt csak a szociális hozzájárulási adó terheli);
- kérjük tájékoztatásukat az ügyviteli, munkahelyi irányítás költségekre vonatkozóan, az értékcsökkenési leírás, posta költség, nyomtatvány, írószer, telefonköltség, bankköltség vonatkozásában;
- adott esetben egyéb szolgáltatások költsége (minőség biztosítás, környezetvédelem, felelősség biztosítás);
- kérjük tájékoztatásukat arról, hogy van-e Önöknél kollektív szerződés, tartalmaz-e bérén felül munkavállalóknak kötelezően biztosítandó juttatásokat, ha igen, melyek ezek, kérjük bemutatni, hogy ezekre az ajánlati ár fedezetet nyújt;
- a nyereséget tartalmazhatja az ajánlati ár vagy a ráosztott közvetett költség, de külön is feltüntethető, alvállalkozói díjak adott esetben minden egyéb a szerződéses feladatok teljesítés során felmerülő releváns költségek

A fentieket kiemelten kérjük a tárgyi eljárás során rendelkezésre bocsátott feladtleírásban (műszaki leírás) meghatározottak alapján a szerződés teljesítésére vonatkoztatva megadni!

Az indoklásban benyújtásra kerülő (kalkulációs) számításoknak zárt logikai egységet kell képezniük, az alapadatokból az ajánlati árat egyértelműen – ellenőrizhetően – levezetve kell bemutatniuk, belső ellentmondást nem tartalmazhatnak, összhangban a műszaki leírásban meghatározottakkal. (...)

13. A kérelmező határidőben benyújtotta árindokolását, mely egy szöveges indokolást, illetve három táblázatot tartalmazott az alábbiak szerint:

„Az East-Audit Zrt. az elmúlt években több hatékonyság növelő intézkedést tett, ennek következtében a működése gazdaságosabb.

A könyvvizsgálói feladatokat tematizált részekre bontjuk, az összetettebb elemző munkát végzik a könyvvizsgálók, az adminisztrációs és a helyszíni munkákat az asszisztensek.

A helyszíni munkák segítségét könyvvizsgálói szoftver támogatja, amely interneten keresztül közvetlen kapcsolatban van a központi számítógéppel, ezáltal biztosított a real-time munkavégzés. Az East-Audit Zrt. a fejlett informatikai infrastruktúrájának köszönhetően folyamatos együttműködést, és kapcsolattartást tud biztosítani a Megbízó részére.

Munkaidőben könyvvizsgálóink, és asszisztenseink e-mailen, telefonon, faxon, interneten keresztül elérhetőek. Minden könyvvizsgálónk és asszisztensünk saját mobiltelefonnal, e-mail címmel rendelkezik. A távoli asztal elérés lehetővé teszi az esetlegesen nem publikus adatok elérését is az East-Audit Zrt. és a Megbízó rendszere között.

Cégünk technikai felkészültsége olyan szintű, amely alkalmassá teszi az együttműködést a folyamatos online kapcsolatra, saját FTP szerver, vállalati Skype és saját adatbányász programok alkalmazásával. Konferenciahívás lehetőségével élve egyszerre több szereplővel tudunk telefonos kapcsolatot teremteni.

Két telephelyen (Debrecen, Budapest) végezzük tevékenységünket, a munkaszervezés során külön figyelmet fordítunk arra, hogy a kapacitások a legoptimálisabban legyenek kihasználva. Az ajánlati árban 392,5 órával kalkuláltunk egy évre vonatkozóan a feladatok ellátására, ami a

megbízás teljes időtartamára (3 év) vonatkozóan 1177,5 órát jelent.

Az indoklásban szereplő könyvvizsgálók rezsioradíja fejenként 20.000.-Ft.

A kalkulációt 3 évre, 1177,5 óra figyelembevételével számítva a könyvvizsgálók díja 23.550.000.-Ft.

Az csatolt táblázatokban bemutatjuk az ajánlatunkban meghatározott könyvvizsgálók rezsioradíjának költségek szerinti bontását (1. sz. melléklet), valamint az óraszám szükségletet a műszaki leírásnak megfelelő részfeladatok szerinti bontásában (2. sz. melléklet).

1. sz. melléklet

Közvetlen költség	Könyvvizsgáló 1.	Könyvvizsgáló 2.	Könyvvizsgáló 3.
1. Bruttó munkabér/óra (Ft)	15 000	15 000	15 000
ebből: SZJA, társ.bizt.járulék	5 025	5 025	5 025
2. KIVA	1 500	1 500	1 500
3. Szakemberre eső bruttó óradíj (Ft)	16 500	16 500	16 500
4. Közvetett költség			
4.0. Irányítás költség	90	90	90
4.1. A munkához felhasznált anyagok és eszközök anyagköltsége	100	100	100
4.2. Biztosítási díjak	150	150	150
4.3. Ügyviteli díjak (posta, telefon, fénymásolás)	200	200	200
4.4. Helyiségbérelti és használati díjak	270	270	270
4.5. Iroda fenntartási, javítási költségek	100	100	100
4.6. Irodai adminisztrációs dolgozók bérköltségei	450	450	450
4.7. Irodai gépek amortizáció	90	90	90
4.8. Utazási és üzemanyag költségek	350	350	350
4.9. Egyéb ráosztott költségek	200	200	200
5. Elvárt nyereség	1 500	1 500	1 500
Szakember rezsioradíja (Ft)	20 000	20 000	20 000

A 4.9 Egyéb ráosztott költségek a szakmai felelősségbiztosítás éves díját órára és főre lebontva tartalmazzák.

A szakember rezsioradíja alatt közvetlen és a közvetett összege értendő.

	Könyvvizsgálók (3 db)	
	1 évre	3 évre
óraszám	392,5	1 177,5
rezsioradíj (Ft)	20 000	20 000
Ajánlati ár	7 850 000	23 550 000

2. sz. melléklet

Feladat	Óraszám	Várható mennyiség (db)	Összesen (nettó Ft)
Ajánlatkérő adott év első félévére vonatkozó mérlegéről és eredménykimutatásáról véleményalkotás	50	3	150
Ajánlatkérő – Sztv. előírásaival összhangban elkészített – adott éves beszámolójának könyvvizsgálata, a kapcsolódó feladatokkal	67,5	3	202,5

Ajánlatkérő – Sztv. előírásaival összhangban elkészített – fenntarthatósági jelentésének könyvvizsgálata és az arra vonatkozó bizonyossági jelentés kibocsátása	225	3	675
Közbenső mérleg – Sztv. előírásaival összhangban elkészített – könyvvizsgálata	50	3	150
Összehasonlítóhoz képzett összesített ajánlati ár (nettó Ft)	392,5		1 177,5

14. Az ajánlatkérő a fentieket követően 2025. április 16. napján – 2025. április 22. nap 10 órájában meghatározott teljesítési határidővel – a Kbt. 72. § (3) bekezdésének alkalmazásával kiegészítő árandokolásadásra hívta fel a kérelmezőt az alábbiakra figyelemmel:

„1. Az Árandokolásban Ajánlattevő szövegesen, továbbá a teljesítésben közreműködők költségeinek részletezésével táblázatos formában is indokolta a költségeit. Megadta továbbá, hogy az egyes részfeladatok tekintetében, amelyeket a közbeszerzési eljárásban kiadott Árazatlan Ártáblázat alapján külön árazni kellett, mekkora munkaidő-ráfordítással kalkulált.

A közbeszerzési eljárásban a közbeszerzési dokumentumok részeként kiadott ajánlati dokumentáció III. kötet (Műszaki Leírás) keretében meghatározott 1. sz. részfeladat („Ajánlatkérő adott év első félévére vonatkozó mérlegéről és eredménykimutatásáról véleményalkotás”) esetében Ajánlattevő mindössze 50 óra időtartamú ráfordítást kalkulált az egy évre vonatkozó (egyszeri) feladatellátás vonatkozásában.

Az elmúlt tíz év tapasztalata alapján az 1. sz. részfeladatra fordított idő Ajánlatkérőnél egy év szerinti, vagyis egyszeri feladatellátás esetében minimum 3 hét volt, ami 4 fő részvételével, napi 2 óra/fő idővel számolva is minimum 120 óra ráfordítást jelent.

A Műszaki Leírás keretében meghatározott 2. sz. részfeladat („Ajánlatkérő — Sztv. előírásaival összhangban elkészített — adott éves beszámolójának könyvvizsgálata, a kapcsolódó feladatokkal”) esetében pedig Ajánlattevő mindössze 67,5 óra időtartamú ráfordítást kalkulált az egy évre vonatkozó (egyszeri) feladatellátás vonatkozásában.

Az elmúlt tíz év tapasztalata alapján a 2. sz. részfeladat esetében a könyvvizsgálatra fordított idő Ajánlatkérőnél egy év szerinti feladatellátás esetében minimum 4 hét volt, ami 4 fő részvételével, napi 2 óra/fő idővel számolva is minimum 160 óra ráfordítást jelent. Ezt megerősíti a Magyar Könyvvizsgálói Kamara a jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység ellátásáért járó díjak meghatározásának elveire és szempontjaira, valamint a díjtételek alsó határaitra vonatkozó ajánlása is, mely szerint az 1000 Millió Ft feletti árbevételű társaságok esetében az ajánlott átlagos minimális óraráfordítás 132 óra.

Felhívjuk a figyelmet arra is, miszerint a nevezett 2. sz. részfeladat Műszaki Leírásban foglalt meghatározása alapján a tárgyi feladathoz tartozik:

„Megbízott a Megbízó részére évente legfeljebb 80 munkaórányi konzultációs lehetőséget biztosít. A konzultáció keretében a Megbízott iránymutatást ad, javaslatot tesz új gazdasági eseményeknek a hatályos számviteli jogszabályok szerint a könyvekben történő rögzítésére és adó jogszabályokban történő változások leképzésére, elszámolására, adózással kapcsolatos kérdésekre. (...)”

Ebből következően az Ajánlattevőnek a részfeladat költségeinek kalkulálásakor (az időbeli ráfordításra is tekintettel) és az ajánlati ár meghatározásakor ezen feladatra is figyelemmel kell lennie.

A fentiekre tekintettel kérjük, hogy szíveskedjenek indokolást nyújtani annak vonatkozásában, hogy az 1. sz. és a 2. sz. részfeladathoz az Árandokolás szerint rendelt időbeli ráfordítás milyen módon ad lehetőséget az Ajánlatkérő, mint 1000 Millió Ft feletti árbevételű társaság esetében a szükséges szolgáltatók megfelelő mélységű és színvonalú ellátására!

Továbbá a fentiekre tekintettel kértük, hogy szíveskedjenek indokolást nyújtani annak

vonatkozásában, hogy az ajánlati ár milyen módon nyújt fedezetet a 2. sz. részfeladat körébe tartozó legfeljebb 80 munkaórányi konzultációs lehetőség biztosításának ellenértékére! Ennek keretében szíveskedjenek arra is kitérni a kiegészítő indokolásban, hogy ezen feladat (mint a Műszaki Leírás szerint a 2. sz. részfeladathoz kapcsolódó feladat) időbeli ráfordítását miként vették figyelembe az Árindokolás elkészítésekor a feltüntetett adatok körében!

2. A benyújtott Árindokolás szöveges részében Ajánlattevő hivatkozott arra, miszerint a feladatokat könyvvizsgálók, és az adminisztrációs, valamint helyszíni munkák tekintetében asszisztensek végzik. Ugyanakkor az ezen személyi kategóriák szerinti differenciálás az Árindokolás mellékleteiben (költségek részletezése, időbeli ráfordítások részletezése) már nem jelenik meg, így az Árindokolásból nem derül ki egyértelműen, hogy a különböző személyek esetében pontosan milyen mértékben eltérő költségekkel számolt az Ajánlattevő (beleértve valamennyi Műszaki Leírás szerinti részfeladatot).

A fentiekre tekintettel kérjük, hogy szíveskedjenek indokolást nyújtani annak vonatkozásában, hogy a teljesítésben részt vevő egyes kategóriájú szakemberek (könyvvizsgáló/asszisztens) vonatkozásában pontosan milyen mértékben eltérő költségekkel számolt az egyes Műszaki leírás szerinti részfeladatok (1-4. számú részfeladatok mindegyike) esetében az Ajánlattevő és ez az Árindokolásban feltüntetett adatokból milyen módon olvasható ki.”

15. A kérelmező kiegészítő árindokolását határidőben megadta, mely az alábbi szöveges indokolást tartalmazta:

„(...) Tekintettel arra, hogy a Magyar Könyvvizsgálói Kamara az elmúlt években egyre inkább hangsúlyozta a digitalizációnak a fontosságát, cégünk ennek megfelelően a folyamatait is átszervezte.

Mind a könyvvizsgálóink, mind a könyvvizsgálatokban résztvevő segédek digitalizált felületen végzik a könyvvizsgálatot, ezzel is meggyorsítva a munkafolyamatokat.

Ez lehetőséget nyújt arra, hogy kevesebb időt tudjunk a könyvvizsgálati munkafolyamatokra fordítani.

Az elmúlt két év tapasztalata alapján készítettük árindoklásunkat. Ebben a két évben olyan a Budapest Gyógyfürdői és Hévízei Zrt.-hez hasonló (vagy nagyobb) társaságok könyvvizsgálatát végeztük el, mint a BKK Zrt. BKV Zrt., Nyírségvíz Zrt. vagy a Maradványvagyon-hasznosító Zrt.

Szakmai munkánkra egy partnerünk által sem érkezett panasz, illetve a könyvvizsgálói minőség ellenőrzéseken is mind a könyvvizsgálóink, mind a cégünk is rendre „megfelelt” minősítéssel teljesít.

Amennyiben szükséges partnereink által kiadott részletes referenciákat is tudunk adni.

A 2. sz. részfeladat körébe tartozó legfeljebb 80 munkaórányi tanácskozási lehetőség nem kötelező jelleggel szerepel a műszaki leírásban ezért nem kalkuláltuk bele az árindoklásba. Az elmúlt évek tapasztalata alapján cégünk folyamatosan rendelkezésre állt konzultációs kérdésekben partnereink számára, ezt a folyamatos rendelkezésre állást pedig belekalkuláltuk a megadott ajánlati árba.

A könyvvizsgálati munkafolyamatok szervezése során a könyvvizsgálók munkáját segítő asszisztensek egyszerre több partnerünk könyvvizsgálatát is végzik párhuzamosan. Ezért nem lett feltüntetve külön asszisztensekre lebontva a munkaidőráfordítás az árindoklásunkban. Ezen asszisztensek költségei az 1. sz. mellékletben került megjelölésre a könyvvizsgálók költségeink részletezésének „4.6 Irodai adminisztrációs dolgozók bérköltségei” sorában. (...)”

16. Az ajánlatkérő 2025. május 8. napján előbb az ajánlati kötöttség meghosszabbítására hívta fel az eljárás ajánlattevőit, majd 2025. május 16. napján megküldte eljárást lezáró döntését (összegezés), melynek tanúsága szerint az eljárás eredményes lett, nyertesként a BDO

Magyarország Könyvvizsgáló Kft. ajánlattevő került megnevezésre, a kérelmező ajánlata pedig a Kbt. 73. § (2) bekezdése alapján érvénytelen lett. Az ajánlatkérő az összegezés V.2.11) pontjában – és karakterkorlát miatt az összegezés VI.1.7) pontjában – a kérelmezői ajánlat érvénytelenségének indokolása körében az alábbiakat rögzítette:

„(...) az 1. értékelési szempont vonatkozásában közölt információk nem indokolják megfelelően, hogy a szerződés az adott áron teljesíthető – érvénytelen.

Ajánlattevő mellőzte azon adatok megadását, amelyek alapján Ajánlatkérőnek módjában állt volna ténylegesen megvizsgálni az 1. értékelési szempont vonatkozásában az ajánlati ár megalapozottságát, továbbá egy adott tényező (a 2. részfeladat szerinti konzultációs lehetőség költségei feltüntetésének Árindokolásban való mellőzése) tekintetében egyértelműen megállapítható az ajánlati ár vonatkozásában annak megalapozatlansága.

Részletes indokolás:

Ajánlatkérő rögzíti, hogy az EAST-AUDIT ajánlatában foglalt ajánlati ár, amely az 1. értékelési szempont alapján képzett, értékelésre kerül, aránytalanul alacsony összegűnek látszik (látszott). Ajánlatkérő a fentiek alapján aránytalanul alacsony ajánlati ár indoklására, valamint a megajánlott díjat megalapozó adatok ismertetésére szólította fel az EAST-AUDIT ajánlattevőt a 2025. április 11. napján kiküldött árindokolás-kérésében (Árindokolás-kérés). (...) A meghatározott határidőre az EAST-AUDIT benyújtotta árindokolását (Árindokolás).

Az Árindokolásban az EAST-AUDIT akként indokolta az ajánlati árait, miszerint összesen, illetve az egyes részfeladatokhoz külön-külön meghatározták a teljesítésben részt vevő személyek szükséges időbeli ráfordítását, továbbá megkísérelték alátámasztani ezen szakemberek rezsióradíját.

A fentiek összesítése és összefüggése alapján kívánták kimutatni, hogy az Árazott Ártáblázatban foglalt egységárak az Árazott Ártáblázatban rögzített mennyiségekkel való felszorozás alapján képzett, 1. értékelési szempont szerinti „Összehasonlításhoz képzett összesített ajánlati ár” nem minősül aránytalanul alacsony összegűnek.

Ajánlatkérő a Kbt. 72. § (3) bekezdésében foglaltak alapján – tekintettel arra, hogy az Árindokolás elfogadhatóságának megítéléséhez az szükségesnek mutatkozott – 2025. április 16. napján kiegészítő indokolást kért az Árindokolás-kérésben érintett EAST-AUDIT ajánlattevőtől (Kiegészítő Indokolás-kérés) (...).

A Kiegészítő Indokolás-kérésben Ajánlatkérő egyébeken mellett hivatkozott az alábbiakra:

A közbeszerzési eljárásban a közbeszerzési dokumentumok részeként kiadott ajánlati dokumentáció III. kötet (Műszaki Leírás) keretében meghatározott 1. sz. részfeladat („Ajánlatkérő adott év első félévére vonatkozó mérlegéről és eredménykimutatásáról véleményalkotás”) esetében Ajánlattevő mindössze 50 óra időtartamú ráfordítást kalkulált az egy évre vonatkozó (egyszeri) feladatellátás vonatkozásában. Ajánlatkérő hivatkozott rá, miszerint az elmúlt tíz év tapasztalata alapján az 1. sz. részfeladatra fordított idő Ajánlatkérőnél egy év szerinti, vagyis egyszeri feladatellátás esetében minimum 3 hét volt, ami 4 fő részvételével, napi 2 óra/fő idővel számolva is minimum 120 óra ráfordítást jelent.

A Műszaki Leírás keretében meghatározott 2. sz. részfeladat („Ajánlatkérő – Sztv. előírásaival összhangban elkészített – adott éves beszámolójának könyvvizsgálata, a kapcsolódó feladatokkal”) esetében pedig az EAST-AUDIT ajánlattevő mindössze 67,5 óra időtartamú ráfordítást kalkulált az egy évre vonatkozó (egyszeri) feladatellátás vonatkozásában. Az elmúlt tíz év tapasztalata alapján a 2. sz. részfeladat esetében a könyvvizgálatra fordított idő Ajánlatkérőnél egy év szerinti feladatellátás esetében minimum 4 hét volt, ami 4 fő részvételével, napi 2 óra/fő idővel számolva is minimum 160 óra ráfordítást jelent.

A benyújtott Árindokolás szöveges részében az EAST-AUDIT ajánlattevő hivatkozott arra, miszerint a feladatokat könyvvizsgálók, és az adminisztrációs, valamint helyszíni munkák tekintetében asszisztensek végzik. Ugyanakkor az ezen személyi kategóriák szerinti differenciálás az Árindokolás mellékleteiben (költségek részletezése, időbeli ráfordítások

részletezése) nem jelent meg az Ajánlatkérő álláspontja szerint.

A Kiegészítő Indokolás-kérés 1. pontjában Ajánlatkérő az alábbiakat is rögzítette:

„Felhívjuk a figyelmet arra is, miszerint a nevezett 2. sz. részfeladat Műszak Leírásban foglalt meghatározása alapján a tárgyi feladathoz tartozik:

„[...] - Megbízott a Megbízó részére évente legfeljebb 80 munkaórányi konzultációs lehetőséget biztosít. A konzultáció keretében a Megbízott iránymutatást ad, javaslatot tesz új gazdasági eseményeknek a hatályos számviteli jogszabályok szerint a könyvekben történő rögzítésére és adó jogszabályokban történő változások leképezésére, elszámolására, adózással kapcsolatos kérdésekre. (...)”

Ebből következően az Ajánlattevőnek a részfeladat költségeinek kalkulálásakor (az időbeli ráfordításra is tekintettel) és az ajánlati ár meghatározásakor ezen feladatra is figyelemmel kell lennie. [...]

Továbbá a fentiekre tekintettel kérjük, hogy szíveskedjenek indokolást nyújtani annak vonatkozásában, hogy az ajánlati ár milyen módon nyújt fedezetet a 2. sz. részfeladat körébe tartozó legfeljebb 80 munkaórányi konzultációs lehetőség biztosításának ellenértékére! Ennek keretében szíveskedjenek arra is kitérni a kiegészítő indokolásban, hogy ezen feladat (mint a Műszaki Leírás szerint a 2. sz. részfeladathoz kapcsolódó feladat) időbeli ráfordítását miként vették figyelembe az Árindokolás elkészítésekor a feltüntetett adatok körében!

A Kiegészítő Indokolás-kérés nevezett pontja vonatkozásában Ajánlatkérő rögzíti, hogy – mint arra már fentebb utaltunk – a 2. sz. részfeladathoz az EAST-AUDIT ajánlattevő az Árindokolásában mindössze 67,5 óra időbeli ráfordítást rendelt, ami önmagában a hivatkozott (legfeljebb) 80 munkaórányi konzultációs lehetőségre (mint az alapfeladathoz kapcsolódó feladatra) sem elégséges.

A Kiegészítő Indokolás-kérésben foglaltakra tekintettel az EAST-AUDIT ajánlattevő határidőben benyújtotta a kiegészítő indokolását (Kiegészítő Indokolás).

A Kiegészítő Indokolásban az EAST-AUDIT ajánlattevő hivatkozott arra, miszerint mind a könyvvizsgálók, mind a könyvvizsgálatban részt vevő asszisztensek digitalizált felületen végzik a könyvvizsgálatot, ezzel is meggyorsítva a folyamatot. Ez lehetőséget nyújt számukra, hogy kevesebb időt tudjanak fordítani a könyvvizsgálati munkafolyamatokra.

Ajánlatkérő felhívja a figyelmet arra, hogy Ajánlatkérő jelenlegi, könyvvizsgálati szolgáltatás igénybevételére vonatkozó szerződése alapján is a könyvvizsgálati tevékenység digitalizált felület alkalmazásával zajlik. Ez alapján az Ajánlatkérő által a Kiegészítő Indokolás-kérésben hivatkozott, általa az 1. és a 2. részfeladatok vonatkozásában szükségesnek és elfogadható mértékűnek tekintett óraszámok is digitalizált felületen végzett könyvvizsgálat alapul vételével kerültek meghatározásra.

A Kiegészítő Indokolásban az EAST-AUDIT ajánlattevő hivatkozott továbbá arra, hogy mely társaságok könyvvizsgálatát végezte, és munkájukra nem érkezett panasz. Ajánlatkérő rögzíti, miszerint az Árindokolás és a Kiegészítő Árindokolás tekintetében ez irreleváns, ugyanis a tárgyi eljárásban megajánlott ajánlati ár megalapozottsága a vizsgálat tárgya. Erre tekintettel ez az Árindokolás keretében sem megfelelő hivatkozási alap. Az EAST-AUDIT ajánlattevőnek a közbeszerzési eljárásban bemutatott referenciáit egyebekben nem is kifogásolta Ajánlatkérő.

Az EAST-AUDIT ajánlattevő a Kiegészítő Indokolásban kifejtette továbbá, hogy a 2. sz. részfeladat körébe tartozó legfeljebb 80 munkaórányi konzultációs lehetőség nem kötelező jelleggel szerepel a Műszaki Leírásban, ezért nem kalkulálták bele az Árindokolásba. Ajánlatkérő rögzíti, hogy ezzel szemben a Műszaki Leírás nem érthető másként, mint hogy kötelező jelleggel kell biztosítani a konzultációs lehetőséget a nyertes ajánlattevőnek:

„Megbízott a Megbízó részére évente legfeljebb 80 munkaórányi konzultációs lehetőséget biztosít.”

A fentiek alapján Ajánlatkérő fenntartja a lehetőséget arra, hogy a 80 munkaóránál kisebb mennyiségben igényelje a konzultációt és a válaszadást, ugyanakkor ajánlattevőnek

értelemszerűen akként kell kalkulálnia az ajánlatában foglalt ajánlati árat, hogy Ajánlatkérő joga és lehetősége a teljes időtartam kimerítése.

Ajánlatkérő rögzíti továbbá, miszerint az EAST-AUDIT a Kiegészítő Indokolás azonos bekezdésében, egymást követő mondatokban egyszerre állítja, hogy „A 2. részfeladat körébe tartozó legfeljebb 80 munkaóranyi konzultációs lehetőség nem kötelező jelleggel szerepel a műszaki leírásban ezért nem kalkuláltuk bele az árindokolásba”, továbbá, hogy „Az elmúlt évek tapasztalata alapján cégünk folyamatosan rendelkezésre állt konzultációs kérdésekben partnereink számára, ezt a folyamatos rendelkezésre állást pedig belekalkuláltuk a megadott ajánlati árba”.

A fentiek alapján ellentmondásosan nyilatkozott az EAST-AUDIT annak vonatkozásában, hogy belekalkulálta-e a konzultációs lehetőséget az adott részfeladathoz kapcsolódó időráfordításba, és ennek megfelelően az ajánlati árba. A tárgyi szerződés esetében nem „folyamatos rendelkezésre állást”, hanem a Műszaki Leírásban előírt, konkrét mennyiséggel meghatározott időtartamú rendelkezésre állást és válaszadást kell biztosítania a nyertes ajánlattevőnek.

A fentiek alapján az Ajánlatkérő álláspontja szerint a 2. sz. részfeladatra vonatkozóan kalkulált 67,5 óra időráfordítás nem elégséges a részfeladat szerinti feladatok teljesítéséhez, így az ezt alapul vevő Árindokolás, a Kiegészítő Indokolással együtt értelmezve nem megfelelő.

A Kiegészítő Indokolásban az EAST-AUDIT az asszisztensek feladatellátása vonatkozásában az alábbiakat fejtette ki:

„A könyvvizsgálati munkafolyamatok szervezése során a könyvvizsgálók munkáját segítő asszisztensek egyszerre több partnerünk könyvvizsgálatát is végzik párhuzamosan. Ezért nem lett feltüntetve külön asszisztensekre lebontva a munkaidőráfordítás az árindoklásunkban. Ezen asszisztensek költségei az 1. sz. mellékletben került megjelölésre a könyvvizsgálók költségeinek részletezésének „4.6 Irodai adminisztrációs dolgozók bérköltségei” sorában.”

A fentiek vonatkozásában Ajánlatkérő rögzíti, miszerint az EAST-AUDIT az Árindokolásában az asszisztensek bevonására az időbeli- és anyagi ráfordításokat érdemben csökkentő tényezőként hivatkozik:

„Az East- Audit Zrt. az elmúlt években több hatékonyságnövelő intézkedést tett, ennek következtében a működése gazdaságosabb.

A könyvvizsgálói feladatokat tematizált részekre bontjuk, az összetettebb elemző munkát végzik a könyvvizsgálók, az adminisztrációs és a helyszíni munkákat az asszisztensek.”

Erre tekintettel az asszisztens(ek) ajánlattevő által állított érdemi szerepvállalására tekintettel elvárható lett volna, hogy az EAST-AUDIT pontosan meghatározza, hogy egy-egy asszisztens milyen időtartamban és különösen a bérköltségek alapján részletesen kifejtve milyen mértékű költségekkel került kalkulációra a szerződés teljesítése kapcsán.

A Kiegészítő Indokolásban foglalt azon hivatkozás, miszerint az asszisztensek költsége az Árindokolás 1. sz. mellékletében a könyvvizsgálók költségeinek részletezése esetében a „4.6 Irodai adminisztrációs dolgozók bérköltségei” sorban került meghatározásra, nem elfogadható arra tekintettel, hogy abból az adott költségelem megalapozottsága nem vizsgálható érdemben. Továbbá Ajánlatkérő rögzíti, miszerint a könyvvizsgáló meghatározott rezsiorádjában mindössze 2,25%-ot tesz ki a hivatkozott „Irodai adminisztrációs dolgozók bérköltségei” sor értéke. Amennyiben az asszisztensek a könyvvizsgálóval összevethető olyan volumenű munkát végeznek majd a szerződés teljesítése során, ami alkalmas a munka hatékonyságának olyan mértékű növelésére, hogy a könyvvizsgáló szakember(ek) ráfordított óraszámait érdemben csökkentse, ebben az esetben elvárható lett volna, hogy ajánlattevő az asszisztens(ek) munkaidő-ráfordítását és költségeit azonosan, a könyvvizsgáló szakember esetében alkalmazott módszerrel mutassa be.

Az a tény, hogy a bevont asszisztens(ek) költsége a könyvvizsgáló szakember rezsiorádjája keretében, annak közvetett költségei között kerül bemutatásra, a teljes nettó rezsiorádj

mindössze 2,25%-os mértékével megegyező összegben, Ajánlatkérő álláspontja szerint nem megfelelő. Az EAST-AUDIT ajánlattevő ezzel nem adott megfelelő magyarázatot az általa – az Ajánlatkérő álláspontja szerint – alulbecsült időráfordításokra.

A Kbt. 72. § (3) bekezdésében foglaltak szerint: (...)

Ajánlatkérő felhívja a figyelmet arra, hogy a Kbt. fenti rendelkezése szerint „ajánlattevő kötelessége az ajánlati ára megalapozottságára vonatkozó minden tény, adatot, kalkulációt az ajánlatkérő rendelkezésére bocsátani ahhoz, hogy megfelelő mérlegelés eredményeként az ajánlatkérő döntést hozhasson az ajánlati ár megalapozottságáról”.

Ajánlatkérő rögzíti, hogy a fentiek alapján az EAST-AUDIT ajánlattevő Árindokolása – a benyújtott Kiegészítő Indokolásában foglaltakat is figyelembe véve – nem fogadható el az 1. értékelési szempont szerinti ajánlati ár („Összehasonlításához képzett összesített ajánlati ár”) vonatkozásában. A közölt információk az 1. értékelési szempont esetében nem indokolják megfelelően, hogy a szerződés az adott áron teljesíthető, ugyanis a személyi ráfordítás értékének a megalapozottsága az Árindokolás és a Kiegészítő Indokolás alapján sem volt megállapítható a szükséges részletes adatok hiányában.

A Műszaki Leírás keretében meghatározott 2. sz. részfeladat („Ajánlatkérő – Sztv. előírásaival összhangban elkészített – adott éves beszámolójának könyvvizsgálata, a kapcsolódó feladatokkal”) esetében Ajánlatkérő felhívja a figyelmet továbbá arra – egyezően a Kiegészítő Indokolás-kérésben foglaltakkal – miszerint a Magyar Könyvvizsgálói Kamara a jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység ellátásáért járó díjak meghatározásának elveire és szempontjaira, valamint a díjtételek alsó határaitra vonatkozó ajánlása szerint az 1000 Millió Ft feletti árbevételű társaságok esetében az ajánlott átlagos minimális órárfordítás 132 óra. Az EAST-AUDIT ajánlattevő mindössze 67,5 óra időtartamú ráfordítást kalkulált a 2. sz. részfeladat egy évre vonatkozó (egyszeri) feladatellátása vonatkozásában, ami az ajánlás szerint értéknek mintegy 51%-át éri csak el. Egyebekben pedig arra tekintettel, hogy az időráfordítás alapján elkészített Árindokolása szerint megállapíthatóan nem kalkulálta az ajánlati árban az azonos részfeladat keretében szintén ellátandó (legfeljebb) 80 munkaórányi konzultációs szolgáltatások ellenértékét, így az Ajánlatkérő álláspontja szerint az ajánlati ára vonatkozásában megadott indokolása nem fogadható el.

A Kbt. 72. § (5) bekezdésében foglaltak szerint az ajánlatkérő köteles érvénytelennek nyilvánítani az ajánlatot, ha a közölt információk nem indokolják megfelelően, hogy a szerződés az adott áron vagy költséggel teljesíthető. Ajánlatkérő álláspontja szerint az 1. értékelési szempont vonatkozásában közölt információk nem indokolják megfelelően, hogy a szerződés az adott áron (árakon) teljesíthető.”

17. A kérelmező az ajánlatkérő döntésével szemben 2025. május 20. napján előzetes vitarendezési kérelmet terjesztett elő. A kérelmező előadta, hogy álláspontja szerint az ajánlati árképzése a benyújtott indokolásokkal megfelelően alátámasztott, azonban véleménye szerint az ajánlatkérő által hivatkozott „elmúlt tíz év tapasztalata”, mint érv nem feleltethető meg az ajánlati ár objektív, tényszerű vagy ellenőrizhető megítélési szempontjának, különös figyelemmel arra, hogy az ajánlatkérő ezen időszak alatt ugyanazon könyvvizsgáló céggel dolgozott. Meglátása szerint az ajánlatkérő által tett általános indokolás nem ad választ arra, hogy milyen konkrét adatok vagy körülmények alapján jutott az ajánlatkérő arra a következtetésre, hogy a kérelmező ajánlati ára nem biztosítja a szerződésszerű teljesítést. Álláspontja szerint az, hogy az ajánlati ár eltér a korábbi szerződések értékétől, nem jelenti azt, hogy az aránytalanul alacsony lenne, különösen a jelenlegi piaci környezet, technológiai fejlődés, erőforrás-hatékonyság és egyéb körülmények ismeretében. Minderre tekintettel kérte az ajánlatának a Kbt.-nek megfelelő értékelését.

18. Az ajánlatkérő a 2025. május 22. napján megadott válaszával a kérelmező előzetes vitarendezési kérelmét elutasította lényegét tekintve a jogorvoslati eljárásban tett észrevétellel megegyező indokok alapján.

A jogorvoslati kérelem és a kérelmező nyilatkozatai

19. A kérelmező 2025. május 30. napján jogorvoslati kérelmét terjesztett elő az ajánlatkérő eljárást lezáró döntésével szemben. A kérelmező a feltételezett jogsértés megállapítására tekintettel kérte az ajánlatkérő jogsértőnek vélt döntésének megsemmisítését. A kérelmező a jogsértés megtörténtének időpontjaként az eljárást lezáró döntés megküldésének napját (2025. május 16.), míg a jogsértésről való tudomásszerzés időpontját az első kérelmi elem kapcsán az előzetes vitarendezésre adott ajánlatkérői válaszadás napját (2025. május 22.), a második kérelmi elem kapcsán pedig az összegezés megküldésének napját jelölte meg.

20. A kérelmező az első kérelmi elem körében a Kbt. 69. § (2) bekezdésére tekintettel a Kbt. 73. § (2) bekezdésének megsértését állította. Előadta, hogy árindokolásában egyértelműen kitért arra, hogy az elmúlt években jelentős technikai és informatikai fejlesztéseket hajtott végre, a szükséges folyamatok digitalizációját elvégezte, mely az alkalmazottak számára a költséghatékony és proaktív munkavégzést biztosítja (jelentős időmegtakarítás és hatékony munkavégzés). Kitért arra is, hogy a könyvvizsgálói feladatok tematizált részekre vannak bontva, így az egyes részfeladatokat, valamint az adminisztrációs és helyszíni munkát az asszisztensek végzik, mely lehetővé teszi, hogy a vizsgálati folyamatok végrehajtása rövid határidő alatt, magas színvonalú szakmai tartalmat biztosítva segítsék az összetettebb, elemző munkát végző könyvvizsgálók munkáját. Mindezek mellett a kérelmezőnél a tényleges munkát tulajdonosok végzik, akik között nyugdíjas is található, mely a jövedelemhez kapcsolódó alacsonyabb közterheket eredményez. Ezzel vált tehát lehetővé a költséghatékony, alacsonyabb rezsióradíj alkalmazása, melynek számszaki levezetését indokolása keretében benyújtotta. E körben hivatkozott a „tevékenységben közreműködők költségeinek részletezése” elnevezésű táblázatra, melyben részletesen levezetésre került a könyvvizsgálók rezsi óradíjának számítása és egy külön táblázatot mellékelte az ajánlatkérő részére nyújtandó szolgáltatásrészek munkaóra igényéről. Mindez álláspontja szerint hitelesen alátámasztotta ajánlati árát.

21. Kiemelte, hogy álláspontja szerint az árképzés szubjektív, és figyelemmel arra, hogy könyvvizsgálat esetében nincs hatósági árképzés, ezért az ajánlatkérő bírálata is szubjektívnek tekintendő. Hangsúlyozta, hogy az árak kialakítása az adott ajánlattevő körülményeitől, munkaszervezésének módjától függ, ezért az ajánlat csupán egy becslés, mely nem alkalmas arra, hogy a ténylegesen elvégzendő munkát érdemben megítélhesse az ajánlatkérő. Az ajánlatkérő a kérelmezőt árképzésének indokolására hívta fel, melyet a kérelmező annak ellenére megadott – bemutatva a munkaszervezetét és az alkalmazott gyakorlatát –, hogy az álláspontja szerint üzleti titkot sért és ennek kikényszerítése jelentős versenyhátrányt is jelent számára.

22. Hivatkozott arra, hogy a kiegészítő árindokolásban az asszisztensek munkaidőráfordítását azért nem tüntette fel, mert az adminisztratív feladatokat végző kollégák munkaszerződéssel és havi bérezéssel dolgoznak, így egy új megbízás nem jelent többletköltséget a feladatellátás tekintetében. Emellett a bemutatott költségek felosztása is elméleti és semmilyen hatást nem gyakorol a tényleges teljesítményre, illetve hivatkozott arra, hogy indokolásában az „Irodai adminisztrációs dolgozók bérköltségei” sor alatt az e tekintetben kalkulált költséget bemutatta.

23. Álláspontja szerint az ajánlatkérő által meghatározott azon érvénytelenségi indok, mely az időráfordításra vonatkozott, nem alkalmazandó. Előadta, hogy a kialakított értékelési szempont értelmében az ár volt a meghatározó, az ajánlatkérő erre vonatkozóan árandokolást kért a kérelmezőtől, melyet a kérelmező rendben megadott, azonban azt az ajánlatkérő olyan összehasonlító adatok alapján találta nem megfelelőnek, mely adatok nem lehettek jogszerűen és hitelesített módon a birtokában. Kiemelte, hogy a könyvvizsgálói szolgáltatások teljesítmény elszámolásában nem szokás a tényleges időráfordítás bemutatása és annak igazolása, a könyvvizsgálói díjak éves átalánydíj keretében kerülnek elszámolásra, nem óradíjban. Emellett figyelemmel arra, hogy a digitalizáció az emberi munkaidőráfordítás folyamatos csökkenését eredményezi, így az időráfordítás nem hasonlítható össze egy 5-10 évvel ezelőtti könyvvizsgálói időráfordítással. Mindezek mellett kiemelte, hogy a feladatellátás egyedi munkatervek alapján, kötelező könyvvizsgálói standardok alkalmazásával történik, így az erre vonatkozó információkkal az ajánlatkérő nem rendelkezhet, hiszen a könyvvizsgálat nem kizárólagosan az ajánlatkérő székhelyén történik. Hangsúlyozta, hogy a könyvvizsgálói munkaidő ráfordítás a könyvvizsgáló által meghatározott szükségesnek ítélt vizsgálati eljárások terjedelmétől függ, mely könyvvizsgálóként eltérő lehet mind a szakmai felkészültség, mind az elvégzendő tényleges tényfeladatok függvényében. Megjegyezte, hogy az ajánlatkérő az elmúlt 10 éves könyvvizsgálói tapasztalatra hivatkozik, mellyel azonban kizárólag akkor rendelkezhet, amennyiben ezen információkat bekérte attól a szervezettől, akivel jelenleg is – és 10 éve folyamatosan – szerződéses kapcsolatban áll, azaz a nyertes ajánlattevőtől, így pedig igazoltnak látta, hogy a nyertes olyan többletinformációkkal rendelkezhet, mellyel más ajánlattevő nem. Összességében tehát azt állította, hogy az ajánlatkérő az ajánlatok elbírálását nem a közbeszerzési dokumentumokban meghatározott szempontok alapján végezte el, hanem sajátos kritérium alapján (10 éves adatai), melynek valóságtartalmáról meggyőződni a közbeszerzési eljárás keretei között nem tudott és melynek megfelelni kizárólag azon ajánlattevő képes, amely ezen információkkal rendelkezik. Erre tekintettel állította, hogy az ajánlatkérő olyan szubjektív szempontok alapján végezte el az ajánlatok összehasonlítását és értékelte érvénytelennek a kérelmező ajánlatát, mely információ nem lehetett része a közbeszerzési eljárásnak.

24. A kérelmező a Magyar Könyvvizsgáló Kamara által kiadott ajánlással összefüggésben rögzítette, hogy az ajánlatkérő nem volt figyelemmel arra, hogy a kérelmező jelentős mértékű és minőségű digitalizációs fejlesztést hajtott végre, melynek eredményeként a munkát végzők kevés utazással, gyors adatátviteli sebességgel tudnak dolgozni, ezáltal a Könyvvizsgálói Kamara „normál” körülményekre szabott időráfordítás arányai a kérelmező feladatellátását tekintve jelentősen kedvezőbb. Mindezek mellett a kérelmező hatékony munkavégzését segíti a szervezeti struktúra, az alacsony hierarchiai rendszer, illetve az információk áramlása és az egyes szintek közötti válaszadási „holtidők” a munkafolyamatokat nem akasztják meg, nem növelik a ráfordított időmennyiséget, amellyel a Könyvvizsgáló Kamara 2012. évben kiadott időráfordítási ajánlásában számol. Mindemellett arra is rámutatott, hogy az ajánlás 2019. december 13. napján kelt, annak alkalmazása nem kötelező érvényű, és maga az ajánlás tesz említést arról, hogy a megadott időráfordításokhoz „átlagos értékek szolgáltak alapul, a minimális megbízási díj megállapításánál ezektől az értékektől +/- 30%-os eltérés elfogadható”, így egy 30%-os negatív eltérés normális, elfogadható, nem lehet aránytalanul alacsony hivatkozási alap.

25. A kérelmező a második kérelmi elem körében a Kbt. 69. § (2) bekezdésére tekintettel a Kbt. 72. § (1) bekezdésének megsértését állítva azt kifogásolta, hogy az ajánlatkérő a nyertes ajánlattevőtől – mely gazdasági szereplő az elmúlt tíz évben végezte a könyvvizsgálói feladatokat az ajánlatkérőnél – annak ellenére nem kért árandokolást, hogy a nyertes ajánlati ára

az eljárásban tett legmagasabb ajánlati árhoz képest jelentősen alacsonyabb áron került megajánlásra.

26. A kérelmező a tárgyalás alkalmával előadta, hogy az időráfordítás mértéke lényeges szempont, hiszen a kérelmező és a nyertes e tekintetben is jelentősen eltérő rendszerrel működik. Addig ugyanis, amíg a nyertes ajánlattevő nagyobb apparátussal, nagyobb adminisztrációs körben tevékenykedik, addig a kérelmező egy kisebb vállalkozás, ahol nincsenek holt időpontok. Mivel pedig a kérelmező jelenleg is nagyobb vállalkozásoknak végez könyvvizsgálói feladatokat, rendelkezik megfelelő tapasztalattal. E körben kifogásolta, hogy az ajánlatkérő valóban meg tudná határozni, hogy a könyvvizsgáló pontosan milyen óraszámot végzi feladatait, hiszen a könyvvizsgáló mind a megbízott székhelyén, mind saját székhelyén végez feladatokat, mely utóbbi esetben az ajánlatkérő nem tudhatja, hogy a megbízott ténylegesen mennyi időt tölt könyvvizsgálói feladatokkal. Előadta, hogy az időráfordítás mértékének megadása csupán egy becslés, hiszen csak a megbízó megismerése és az ezt követően készült kockázatbecslés alapján válik egyértelművé az ellátandó feladatok köre. Ennek értelmében pedig a tényleges időráfordítás mértéke a szerződéskötést követően kerülhet megállapításra. Ebből kiindulva tartja az ajánlatkérő eljárását tisztességtelennek, hiszen az ajánlatkérő azt állítja, hogy az általa, saját tapasztalatai alapján kalkulált és a kérelmező által előzetesen megadott időráfordítás mértékével a szerződés nem teljesíthető, holott meglátása szerint a kérelmező a piaci árak is megfelelő megajánlást tett.

A kérelmező a 2. számú részfeladat tekintetében, a 80 órányi munkakeret kapcsán előadta, hogy álláspontja szerint az csak egy maximális mértékként volt meghatározva, így az attól való eltérés lehetséges volt. A kérelmező e tekintetben nem vitásan 67,5 órával kalkulált, azonban a 80 órához mért különbséget a kérelmező ellehetetlenülése nélkül teljesíthető, az mindösszesen 2,5 napi különbséget jelent. Álláspontja szerint, mivel a megbízó és megbízott között a kapcsolattartás folyamatos, ezért a konzultációs időkerettel ilyen vonatkozásban nem volt szükséges számolni. Mindezek mellett azonban előadta, hogy ezen részfeladat tekintetében teljesítendő valamennyi feladat tekintetében számolt a 67,5 órával.

A kérelmező az asszisztensek feladatellátásával kapcsolatosan kiemelte, hogy az árindokolás 1. számú mellékletében feltüntetett táblázat 4-6. soraiban megjelenített költség valós, számítható, illetve a táblázatban valamennyi közvetlen és közvetett költség feltüntetésre került.

A kérelmező végül a jogorvoslati kérelem második elemét visszavonta.

Az ajánlatkérő nyilatkozatai

27. Az ajánlatkérő a 2025. július 1. napján megtett nyilatkozatában az alaptalan jogorvoslati kérelem elutasítását kérte. Az ajánlatkérő az első kérelmi elem körében kiemelte, hogy az árindokolás részletezettségének hiányaival kapcsolatos kiegészítő indokoláskérése az ajánlatkérő álláspontját pontosan tükrözi, míg a kiegészítő indokolás részletezettségének hiánya tekintetében az összegezésében tett részletes levezetést. Kiemelte, hogy ez utóbbiból jól látható, hogy a kérelmező kiegészítő indokolásában az ajánlatkérő kérdéseire nem tudott magyarázatot adni, így sem az óraszámok alacsony voltára, sem a műszaki leírás szerinti konzultációs feladatok igényének és ellenértékének kérdéseire, melyre még az előzetes vitarendezése vagy jogorvoslati kérelme sem ad megfelelő választ.

28. Az ajánlatkérő kiemelte, hogy a kérelmező jogorvoslati kérelmében elsősorban az általa az egyes feladatrészek vonatkozásában megadott óraszámok megalapozottsága mellett érvelt tekintettel az általa nyújtott szolgáltatás hatékony voltára, ellenben kifogásolja az ajánlatkérő tapasztalati úton szerzett adatok, óraszámok megfelelőségét és visszaélésszerű bírálatra utal a nyertes ajánlattevő vonatkozásában. Ezzel összefüggésben jegyezte meg, hogy a

könyvvizsgálati szolgáltatás ellátására irányuló szerződés az ajánlatkérő részéről is aktív közreműködést igényel, ezért az ajánlatkérő birtokában van azon ismeretnek, hogy milyen mélységű munka és időráfordítás szükséges az adott feladat ellátásához. Erre tekintettel jelezte kiegészítő indokoláskérésben az óraszámok nem megfelelőségét, melyet a Magyar Könyvvizsgáló Kamara Ajánlása is megerősít. Így mivel a kérelmező által bemutatott adatok az ajánlatkérői tapasztalattól és az ajánlástól is nagyobb mértékben elmaradnak, kétségessé teszi, hogy a kérelmező a feladatot megfelelő mélységben és színvonalon lássa el. Hangsúlyozta ugyanakkor, hogy az ajánlatkérő valóban nem határozta meg, hogy a teljesítés tekintetében milyen óraszámok dominálnak, ugyanakkor a kérelmező árindokolásában maga választotta azt, hogy az egyes feladatokat a ráfordított idő alapján indokolja és hogy ehhez rendeli hozzá a kapcsolódó költségeket. Így pedig a benyújtott indokolás elbírálásának a bemutatott óraszámok elfogadhatóságára, megalapozottságára is ki kellett térnie, hiszen az egyes óraszámok, fenntartás nélküli elfogadása nem eredményezné az árindokolás megfelelő bírálatát. Ezen bírálat során az ajánlatkérő saját tapasztalatára támaszkodott és azt összevetette a kamarai ajánlással, és mindezek alapján jutott arra az álláspontra, hogy a kérelmező által bemutatott adatok olyan mértékben maradnak el a realitástól, hogy azokat az ajánlatkérőnek nem áll módjában valósként elfogadni. Amennyiben pedig az ajánlatkérő döntése meghozatal során nem támaszkodhatna saját tapasztalatára vagy az ajánlásban foglaltakra, nem világos számára, hogy pontosan mi alapján lehetne vizsgálni a kérelmező által megadott értékek valóságtartalmát.

29. Az ajánlatkérő hangsúlyozta, hogy a kérelmező kiegészítő indokolása és jogorvoslati kérelme inkoherens magyarázatot ad arra, hogy az asszisztensek időbeli ráfordítása és mindebből következően a kapcsolódó költségek részletes megjelenítése miért nem szükséges, különös tekintettel úgy, hogy a kérelmező maga adta elő, hogy az asszisztensek adminisztrációs és helyszíni munkákat végeznek. Azonban amennyiben ezen kérelmezői előadást elfogadnánk, úgy a könyvvizsgálók kapcsán sem lenne szükséges a költségek részletes bemutatása, hiszen a kérelmező a könyvvizsgálókat is alkalmazottként foglalkoztatja, és esetükben sem jelent többletköltséget egy további szerződés teljesítése. Ezzel szemben az árindokolás jogintézménye és az ajánlatkérő árindokoláskérése egyaránt részletes levezetést követelt meg a személyi jellegű ráfordításokat illetően. Álláspontja szerint mivel minden egyes szerződés teljesítése, illetve annak költségei gazdasági értelemben levezethetők és összefüggésbe hozhatók az ajánlattevői társaság általános és konkrét költségével, így az arra való hivatkozás, hogy a szerződés teljesítésével járó feladatok nem járnának plusz költséggel, a gazdasági gondolkodás szükségszerűségeivel nem fér össze, és feloldatlan ellentétmondásban áll az ajánlatkérő árindokoláskérésével és az árindokoláskérés jogintézményével, valamint a joggyakorlattal. Végezetül pedig rögzítette, hogy a nyugdíjas munkavállalóra tett előadás – figyelemmel arra, hogy az erre vonatkozó levezetést az árindokolás vagy annak kiegészítése sem tartalmazza – elkésett, illetve a nyertes ajánlattevő semmilyen többletinformáció birtokba nem jutott az ajánlatadást illetően, ebből eredően a kérelmező által tett feltételezések alaptalanok.

30. Az ajánlatkérő a második kérelmi elem tekintetében elsődlegesen elkésettiségre hivatkozott figyelemmel arra, hogy az előzetes vitarendezési kérelemben a nyertes ajánlatát érintően kifogás nem került megfogalmazásra, így tudomásszerzés az előzetes vitarendezésre adott ajánlatkérői válaszadás napjára nem alapítható. Érdemben arra hivatkozott, hogy a beérkezett ajánlati árak és a becsült érték számtani átlagától a kérelmező megajánlása 48%-ban tért el, így esetében az árindokolás elrendelése szükséges volt. Ezzel szemben a kérelmezői árhoz viszonyítottan a nyertes ajánlati ára 50%-kal magasabb, így e tekintetben az ajánlatkérő indokoláskérés benyújtását nem tartotta szükségesnek.

31. Az ajánlatkérő a tárgyalás alkalmával előadta, hogy valóban a könyvvizsgáló a megbízott és saját székhelyén is végez könyvvizsgálói feladatokat, azonban az ajánlatkérő kizárólag az ajánlatkérő székhelyén végzett feladatok mértékével számolt, ez volt az a hozzávetőleg kalkuláció, ami álláspontja szerint az adott feladatellátás vonatkozásában szükséges figyelembe venni. Hangsúlyozta ugyanakkor, hogy a könyvvizsgálói díj alakulása nem a mérleg főösszesítőtől függ, de még csak nem is a könyvvizsgálói feladat mértékétől, hiszen ez minden esetben egyedi és függ az elvégzendő feladatok mennyiségétől és mértékétől.

A kérelmező piaci árra tekintettel tett előadása kapcsán levezette, hogy az jelen esetben akképpen értelmezendő, hogy az ugyanazon feladatra tett, ugyanazon jellemzők alapján megtett ajánlati árak azok, amik szóba jöhetnek. Indokoláskérésben pedig felhívta a kérelmező figyelmét arra, hogy ajánlati ára a fedezet mértékéhez, a becsült értékhez és az ajánlattevők ajánlati ára viszonylatában is aránytalanul alacsony.

Az ajánlatkérő elismerte, hogy az elszámolás nem az időráfordítás alapján történik, azonban mivel a kérelmező maga választotta ezen módszert indokolásadásában, az ajánlatkérőnek ehhez mérten kellett a vizsgálatot is lefolytatnia. E tekintetben jegyezte meg, hogy az indokoláskérésben tételesen ismertette, milyen tények alapján tud és kíván meggyőződni a kérelmezői ár megfelelőségéről, a kérelmező erre pedig maga ismertette az időráfordítása mértékét, azonban az továbbra sem vált ismerté – az ajánlatkérő felhívás ellenére –, hogy a kérelmező ténylegesen milyen szempontok szerint határozta meg az ajánlati árát.

Az ajánlatkérő elismerte, hogy a közbeszerzési dokumentumokban az időráfordítás mértéke vonatkozásában nem tett előírást, kamarai ajánlás figyelembevételét sem fogalmazta meg, az erre vonatkozó előadása elsőként a kiegészítő indokoláskérésében jelent meg, mégpedig a kérelmezői levezetés végett. Mindezen túlmenően előadta, hogy egyedül a 2. számú részfeladat tekintetében vetítette elő, hogy a konzultáció lehetőségét legfeljebb 80 órában biztosítani kell, mely kerettel szükségyszerűen számolni kellett. A kérelmező ennek ellenére maga nyilatkozott akként, hogy ezzel a 80 óra konzultációs kerettel nem kalkulált, holott az előírás szerint a 2. számú részfeladat tekintetében volt egy alapfeladat ellátás és a 80 órányi konzultációs időkerettel ezen felül kellett kalkulálni.

Végezetül az asszisztensek tekintetében adta elő, hogy kiegészítő indokoláskérésében pontosan megjelölte, hogy mire vonatkozóan kér adatokat, azonban ezt a kérelmező nem adta meg. Amennyiben pedig a hivatkozott táblázat 4.6. során megjelenő árat vizsgáljuk, úgy az állapítható meg, hogy az jelentősen alacsony, még a minimálbér tekintetében is és habár e tekintetben járulékos költség sem került kimutatásra, annak vizsgálatát az ajánlatkérő már nem végezte el, hiszen kiegészítő indokolásban erre vonatkozóan a kérelmező érdemben figyelembe vehető nyilatkozatot nem tett.

A Döntőbizottság döntése és indokai

32. A Döntőbizottság rögzíti, hogy az ajánlatkérő a tárgyi közbeszerzési eljárást 2025. március 31. napján indította meg, így a jelen jogorvoslati eljárásra is a Kbt. ezen a napon hatályos anyagi jogi rendelkezései az irányadók, míg az eljárásjogi rendelkezések tekintetében a jogorvoslati kérelem benyújtásának napján (2025. május 30.) hatályos Kbt. rendelkezési az irányadók.

33. A Döntőbizottságnak a jogorvoslati kérelem első eleme tekintetében abban a kérdésben kellett döntést hoznia, hogy az ajánlatkérő – a kérelmező kiegészítő indokolását követően a 2025. május 16. napján megküldött módosított összegezésben – jogsértő módon állapította-e meg a kérelmezői ajánlat érvénytelenségét a Kbt. 73. § (2) bekezdése alapján.

34. A Döntőbizottság a döntése meghozatala során az alábbi jogszabályi rendelkezésekre volt figyelemmel.

A Kbt 2. § (4) bekezdése szerint:

(4) Az ajánlatkérőnek a közpénzek felhasználásakor a hatékony és felelős gazdálkodás elvét szem előtt tartva kell eljárnia.

A Kbt. 66. § (1)-(2) bekezdése szerint:

(1) Az ajánlatot és a részvételi jelentkezést a gazdasági szereplőnek a közbeszerzési dokumentumokban meghatározott tartalmi és formai követelményeknek megfelelően kell elkészítenie és benyújtania.

(2) Az ajánlatnak tartalmaznia kell különösen az ajánlattevő kifejezett nyilatkozatát az ajánlati vagy ajánlattételi felhívás feltételeire, a szerződés megkötésére és teljesítésére, valamint a kért ellenszolgáltatásra vonatkozóan.

A Kbt. 69. § (1)-(2) bekezdése szerint:

(1) Az ajánlatok és részvételi jelentkezések elbírálása során az ajánlatkérőnek meg kell vizsgálnia, hogy az ajánlatok, illetve részvételi jelentkezések megfelelnek-e a közbeszerzési dokumentumokban, valamint a jogszabályokban meghatározott feltételeknek.

(2) Az ajánlatkérő köteles megállapítani, hogy mely ajánlat vagy részvételi jelentkezés érvénytelen, és hogy van-e olyan gazdasági szereplő, akit az eljárásból ki kell zárni. Az ajánlatkérő a bírálat során az alkalmassági követelmények, a kizáró okok és a 82. § (5) bekezdése szerinti kritériumok előzetes ellenőrzésére köteles az egységes európai közbeszerzési dokumentumba foglalt nyilatkozatot elfogadni, valamint minden egyéb tekintetben a részvételi jelentkezés és az ajánlat megfelelőségét ellenőrizni, szükség szerint a 71–72. § szerinti bírálati cselekményeket elvégezni.

A Kbt. 72. § (1)-(3) bekezdése szerint:

(1) Ha az ajánlattevő ajánlata az adott közbeszerzés tárgyát képező építési beruházáshoz, szállítandó áruhoz vagy nyújtandó szolgáltatáshoz képest aránytalanul alacsonynak látszik, az ajánlatkérő köteles az ár vagy költségek tartalmát megalapozó adatokat és indokolást írásban kérni és erről a kérésről a többi ajánlattevőt egyidejűleg, írásban értesíteni.

(2) Az ajánlatkérő figyelembe veheti az olyan objektív alapú indokolást, amely különösen

a) a gyártási folyamat, az építési beruházás vagy a szolgáltatásnyújtás módszerének gazdaságosságára,

b) a választott műszaki megoldásra,

c) a teljesítésnek az ajánlattevő számára kivételesen előnyös körülményeire,

d) az ajánlattevő által ajánlott áru, építési beruházás vagy szolgáltatás eredetiségére,

e) a 73. § (4) bekezdése szerinti környezetvédelmi, szociális és munkajogi követelményeknek való megfelelésre, vagy

f) az ajánlattevőnek állami támogatások megszerzésére való lehetőségére vonatkozik.

(3) Az ajánlatkérő az indokolás elfogadhatóságának megítéléséhez – ha az elfogadhatóság kétséges – további kiegészítő indokolást kérhet az ajánlattevőtől, a többi ajánlattevő egyidejű értesítése mellett. Az ajánlattevő kötelessége az ajánlati ára megalapozottságára vonatkozó minden tény, adatot, kalkulációt az ajánlatkérő rendelkezésére bocsátani ahhoz, hogy megfelelő mérlegelés eredményeként az ajánlatkérő döntést hozhasson az ajánlati ár megalapozottságáról. Az ajánlatkérő köteles érvénytelennek nyilvánítani az ajánlatot, ha a közölt információk nem indokolják megfelelően, hogy a szerződés az adott áron vagy költséggel teljesíthető.

A Kbt. 73. § (2) bekezdése szerint:

(2) Az (1) bekezdésben foglaltakon túl az ajánlat érvénytelen, ha aránytalanul alacsony ellenszolgáltatást vagy más teljesíthetetlen feltételt tartalmaz [72. §].

35. Az ajánlatkérő a közbeszerzési eljárás alapvető jelentőségét meghatározó közbeszerzési dokumentumokban jogosult arra, hogy meghatározza az ajánlatok tartalmi és formai követelményeit. Az ajánlattevőknek – ezen dokumentumok figyelembevételével – az érvényes ajánlattételük érdekében úgy kell benyújtaniuk ajánlataikat, hogy abban valamennyi ajánlatkérői előírást teljesítsenek, az ajánlatkérőt pedig az ajánlatok bírálatának során az a kötelezettség terheli, hogy az általa előre meghatározott feltételek szerint vizsgálja meg a benyújtott ajánlatokat azok érvényessége szempontjából.

36. Az ajánlatkérőt a Kbt. alapján többirányú kötelezettség terheli az ajánlatok bírálatára és értékelésére tekintetében. Az ajánlatok érvényességéről, illetve érvénytelenségéről való ajánlatkérői meggyőződés egyik alapvető jogintézménye az aránytalanul alacsony ár vizsgálata. A szabályozás célja egyrészt a szerződés konkrét vállalási áron való teljesítésének biztosítása, másrészt a gazdasági észszerűséggel össze nem egyeztethető ellenszolgáltatással versenylőnyt szerezni kívánó ajánlattevők kizárása az ajánlatok értékeléséből. A Kbt. szabályozása meghatározza azt a feltételrendszert és eljárásrendet, amely mellett kötelező az ajánlatkérőnek az ajánlati árat aránytalanul alacsonynak minősíteni, valamint lefolytatni az aránytalanul alacsony árat tartalmazó ajánlatok vizsgálatát, amelynek eredményeként döntenie kell az ajánlatok érvényességéről vagy érvénytelenségéről. Az ajánlatkérőt terhelő ellenőrzési kötelezettség ugyanakkor nem általános jellegű.

37. A Kbt. 72. § (1) bekezdése alapján az ajánlatkérő akkor köteles az ajánlattevőtől árindokolást kérni, amennyiben az ajánlattevő ajánlata az adott közbeszerzés tárgyát képező építési beruházáshoz, szállítandó áruhoz vagy nyújtandó szolgáltatáshoz képest aránytalanul alacsonynak látszik, azaz amennyiben az ajánlatkérő az ár vizsgálata eredményeképpen nem tud meggyőződni arról, hogy a szerződés az adott áron teljesíthető. Az ajánlatkérő olyan adatokra vonatkozóan kérhet alátámasztott indokolást, amelyek indokolása elemzéséből következően meggyőződési kötelezettségének eleget tud tenni. Ennek érdekében pedig olyan részletezettségű és pontosságú indokoláskérés megfogalmazása szükséges, amely alkalmas arra, hogy a felhívott ajánlattevő a kért adatokra megfelelő indokolást tudjon adni. A Kbt. 72. § (3) bekezdése továbbá lehetőséget biztosít az ajánlatkérő számára arra, hogy az ajánlattevői indokolással kapcsolatban további tájékoztatást kérjen, egyúttal kötelezettségként rögzíti az árajánlat megalapozottságáról való meggyőződést. Lényeges azonban, hogy az indokolás elfogadhatóságának kérdését elsődlegesen a konkrét beszerzés egyedi tárgyának specifikumai, az adott beszerzési piacon érvényesülő árviszonyokra, a teljesítés releváns feltételeire tekintettel kell vizsgálni. Az ajánlattevő számos olyan objektív okot igazolhat, amelyek alátámasztják a szerződés teljesíthetőségét a megajánlott ellenszolgáltatásért. Ilyen objektív okokat – nem taxatív jelleggel – a Kbt. 72. § (2) bekezdésében a jogalkotó tartalmilag is kiemeli.

38. A Döntőbizottság kiemeli, hogy az aránytalanul alacsony ár kapcsán az ajánlattevő által adott indokolásoknak azért van különösen nagy jelentősége, mert az ajánlattevő az abban foglalt adatokkal támasztja alá az ajánlati árat, az indokolásban mutatja be és győzi meg az ajánlatkérőt, hogy a közbeszerzési eljárás során az ajánlati árának kalkulálása során minden felmerülő költséggel számolt. Az indokolásnak megalapozottnak, objektív alapúnak kell lennie, mert csak az támasztja alá az aránytalanul alacsony árat, vállalást. Amennyiben az ajánlattevő által az indokolásban, kiegészítő indokolásban közölt információk nem indokolják

megfelelően, nem támasztják alá egyértelműen, objektíven, kétséget kizáróan, hogy a szerződés a megajánlott áron teljesíthető, akkor az ajánlatkérő köteles érvénytelenné nyilvánítani az ajánlatot (Kbt. 72. § (3) bekezdés).

39. Hangsúlyos tehát, hogy az indokoláskérésre felhívott ajánlattevő feladata és kötelezettsége, hogy az ajánlati ár megalapozottságára vonatkozó minden adatot, tényt és kalkulációt az ajánlatkérő rendelkezésére bocsásson annak érdekében, hogy az ajánlatkérő megalapozott döntést hozhasson a vizsgált ajánlati elemek megalapozottságáról, objektív teljesíthetőségéről. Mindezek hiányában az ajánlatkérő nem tud meggyőződni az ajánlati ár valóságtartalmáról, így kizárólag az ajánlattevő kötelezettsége az objektív tények és számítások közlése. Megfelelő indokoláskérés esetében a bizonyítási teher tehát az ajánlattevő oldalán áll fenn, az objektív alátámasztás körében felhasználható bizonyítékok köre és a megfelelő alátámasztás az ajánlattevő érdekkörébe esik. Ebből eredően lényeges elem továbbá az is, hogy az ajánlatkérőnek a döntése meghozatalakor rendelkezésére álló dokumentumok alapján kell kétséget kizáróan meggyőződni a vizsgált ajánlati elem megalapozottságáról, objektív teljesíthetőségéről.

40. A felek közötti vita középpontjában a kérelmező árindokolásának és annak kiegészítésének elfogadhatósága állt. Mivel az ajánlatkérő több okból eredően állapította meg a kérelmezői ajánlat érvénytelenségét, ezért a Döntőbizottság az ajánlatkérői döntésben megjelenő érvénytelenségi pontokat egyenként vetette össze a kérelmező árindokolásával és annak kiegészítésével, illetve összességében vizsgálta a közbeszerzési dokumentumokban megjelenő ajánlatkérői előírásokat.

41. A rendelkezésre álló dokumentumok alapján megállapítható volt, hogy az ajánlatkérő könyvvizsgálói feladatok megvalósítása tárgyában kívánt 24 hónap határozott időtartamra vonatkozóan szerződést kötni azzal, hogy a szerződés legfeljebb 12 hónappal meghosszabbítható. Az ajánlatkérő a közbeszerzési dokumentumokban a szerződés keretében ellátandó feladatok körét mindösszesen négy pontba szedte és ehhez kapcsolódóan részletes leírást tett az adott részfeladaton belül teljesítendő feladatok köréről. Az ajánlatkérő az egyes részfeladatok tekintetében nem határozta meg, hogy milyen minimum óraszámra van szükség az azt számolni, ugyanakkor a 2. számú részfeladat tekintetében, az ahhoz kapcsolódó egyéb feladatok teljesítésével összefüggésben előírta, hogy a „megbízott a megbízó részére évente legfeljebb 80 munkaórányi konzultációs lehetőséget biztosít”, és „amennyiben az adott évre vonatkozó 80 munkaórányi keretet a megbízó nem használja fel, úgy az a későbbiekben nem vehető igénybe.” Az ajánlatkérő az árazatlan költségvetésben az egyes részfeladatokhoz mérten kérte az egységárak megadását és az egyes részfeladatokra megadott mindösszesen árat kérte a felolvasólapon feltüntetni, az ár értékelési szempont alatt ezen összeg került megjelenítésre.

42. Az ajánlatkérő 2025. április 11. napján a kérelmezőt árindokolás adására hívta fel, ugyanis a mindösszesen ajánlati árat a becsült érték, a rendelkezésre álló anyagi fedezet, és az eljárásban tett ajánlati árak viszonylatában aránytalanul alacsonynak ítélte meg. Erre tekintettel az ajánlatkérő a műszaki leírás szerinti feladatokra vonatkozóan részletes kimutatást várt a számítás módszertanával együtt – különös tekintettel a személyi jellegű ráfordítások, járulékok, a közvetlen, a közvetett és egyéb költségek, valamint a lényegi költségek tekintett tevékenységek költségének költségnemenkénti bontásában –, illetve az ajánlatban megjelölt szakemberek tevékenységével összefüggésben.

A kérelmező árindokolásában egyrészt szöveges magyarázatot tett, melynek keretében kiemelte, hogy az összetettebb feladatokat könyvvizsgálók, az adminisztrációs és helyszíni munkákat az asszisztensek végzik, helyszíni munkát könyvvizsgálói szoftver támogatja és

fejlett informatikai infrastruktúrájának köszönhetően folyamatos együttműködést és kapcsolattartást tud a megbízó részére biztosítani. A kérelmező a három, teljesítésben közreműködő könyvvizsgáló vonatkozásában arra hivatkozott, hogy az ajánlati ár kalkulációja során egy évre vonatkozóan mindösszesen 392,5 órával kalkulált esetükben, mindez pedig három évre vetítve 1117,5 óra. A könyvvizsgálók rezsioradíját (könyvvizsgálóként) 20.000.-Ft-ban határozta meg. A kérelmező mindehhez táblázatokat mellékelte: az „1. sz. mellékletben” a teljesítésben résztvevők költségét mutatta be (szakember rezsioradíj), mely táblázat 4.6. pontjában külön feltüntette az „irodai adminisztrációs dolgozók bérköltségét”, illetve éves és összesített vonatkozásban feltüntette a munkaórák számát; a „2.sz. mellékletben” pedig az egyes részfeladatok szerinti bontásban mutatta be az a körben számolt munkaórák számát.

43. Az ajánlatkérő a fentieket követően 2025. április 16. napján további árendokolás adásra hívta fel a kérelmezőt, ugyanis az 1. és 2. számú részfeladatok tekintetében a kérelmező által bemutatott időráfordítás mértéke az ajánlatkérői tapasztalat, illetve a 2. számú részfeladat esetében a Magyar Könyvvizsgálói Kamarai ajánlására is tekintettel a számolható minimum óraszámok alatt kalkulált, valamint a kérelmezői előadása ellenére az asszisztencia, mint személyi kategória differenciálása a rezsiköltségek között nem került megjelenítésre. Mindemellett kérdésesnek látta, hogy a kérelmező a 2. számú részfeladat tekintetében kalkulálható 80 munkaórával az egyéb feladatok kapcsán valóban számolt-e. Az ajánlatkérő minderre tekintettel kérte a kérelmezőt annak bemutatására, hogy:

- az 1. és 2. számú részfeladathoz az árendokolás szerint rendelt időbeli ráfordítás milyen módon ad lehetőséget a megfelelő mélységű és színvonalú szolgáltatás ellátására;
- az ajánlati ár milyen módon nyújt fedezetet a 2. számú részfeladat körébe tartozó legfeljebb 80 munkaórányi konzultációs lehetőség biztosításának ellenértékére (kérelmező az időráfordítás mértékét miként vette figyelembe);
- a teljesítésben résztvevő egyes kategóriájú szakemberek (könyvvizsgáló/asszisztens) vonatkozásában milyen mértékben eltérő költséggel számolt és az az árendokolásból milyen módon olvasható ki.

A kérelmező kiegészítő árendokolásában a fentiekkel összefüggésben előadta, hogy:

- a digitalizációra tekintettel a könyvvizsgálati folyamatokra kevesebb időt tud fordítani, illetve több társaságnál végez könyvvizsgáló feladatokat, melyre panasz nem érkezett;
- a 2. számú részfeladat kapcsán a 80 munkaórányi konzultációs lehetőség nem kötelező jelleggel szerepel a műszaki leírásban, ezért azt külön nem kalkulálta bele az árba, ellenben folyamatos rendelkezésre állással számolt;
- az asszisztensek több partner könyvvizsgálátát végzik párhuzamosan, ezért külön asszisztensekre lebontva a munkaidőráfordítás az árendokolásban nem került megjelenítésre, azonban költségükkel az „1.sz. melléklet” 4.6. pontja alatt számolt.

44. Az ajánlatkérő a kérelmező ajánlatát a 2025. május 16. napján meghozott eljárást lezáró döntésében érvénytelennek nyilvánította a Kbt. 73. § (2) bekezdése alapján. Az ajánlatkérő az érvénytelenség indokolásában kitért arra, hogy a kérelmező árendokolása, illetve annak kiegészítése nem fogadható el az 1. értékelési szempont szerinti ajánlati ár vonatkozásában, ugyanis a közölt információk, nem indokolják megfelelően a szerződés adott áron való teljesíthetőségét, ugyanis:

- a személyi ráfordítások értékének a megalapozottsága az árendokolás és a kiegészítő árendokolás alapján nem volt megállapítható. E tekintetben nem lehet megfelelő hivatkozás a könyvvizsgálati tevékenység digitalizáltsága, hiszen az ajánlatkérő által szükségesnek és elfogadhatónak tekintett óraszámok is digitalizált felületen végzett könyvvizsgálát alapul vételével került meghatározásra, és árendokolás keretében irreleváns a más szerződés keretében végzett tevékenység kifogástalansága;

- a 2. számú részfeladat tekintetében előadottakat az ajánlatkérő ellentmondásosnak ítélte meg, így az, hogy a kérelmező a 80 munkaórányi konzultáció lehetőségét belekalkulálta-e az adott részfeladathoz kapcsolódó időráfordításba és ennek megfelelően az ajánlati árba, nem állapítható meg. Mivel a szerződés esetében nem folyamatos rendelkezésre állást kell biztosítani, hanem a műszaki leírásban meghatározott időtartamú rendelkezésre állást és válaszadást kell biztosítani, ezért az e részfeladat tekintetében kalkulált 67,5 óra időráfordítást nem találta elégségesnek (különös tekintettel arra, hogy az a kamarai ajánlás alig 51%-át éri el); továbbá
- az asszisztensek vonatkozásában – mivel őket a kérelmező érdemi szerepvállalóként jelenítette meg a szerződés teljesítése tekintetében – kiemelte, hogy elvárható lett volna annak pontos bemutatása, hogy egy-egy asszisztens milyen időtartamban és a bérköltségek alapján kifejtve milyen mértékű költségekkel került kalkulálásra a szerződés teljesítése kapcsán. Ennek keretében az áringoklás „1. sz. melléklet” 4.6. során történő feltüntetést nem fogadta el, hiszen abból a költségelem megalapozottsága nem vizsgálható, és az a tény, hogy a bevont asszisztens költsége a szakember közvetett költségei alatt kerül bemutatásra, a rezsióradíj mindösszesen 2,25%-os mértékével megegyező összegben, nem megfelelő.

45. A kérelmező jogorvoslati kérelmében az ajánlatkérői döntés jogszerűségét vitatta, ugyanis álláspontja szerint az értékelési szempontok tekintetében az ár volt a meghatározó, és figyelemmel arra, hogy az elszámolás alapja nem teljesítmény elszámoláson alapul, így az ajánlatkérő jogszerűtlenül alapított érvénytelenséget az időráfordítás – álláspontja szerinti – nem megfelelő mértékére. Mindamelllett, hogy meglátása szerint az ajánlatkérő nem lehet bírtokában azon adatoknak, melyek alapján képes megítélni a könyvvizsgálatra fordított munkaórák megfelelőségét – a könyvvizsgáló ugyanis nem kizárólag a megbízó székhelyén végez feladatokat –, tévesen hivatkozott a Magyar Könyvvizsgáló Kamara ajánlásában foglaltakra is, hiszen annak kötelező érvényen nincs – kizárólag ajánlás –, kiadására 2019. évben került sor, és az alapján a +/- 30 %-os eltérés elfogadott. Sérelemzte, hogy az ajánlatkérő nem vette figyelembe a kérelmezőnél végrehajtott technikai fejlesztéseket, hogy a munkaórák száma függ a munkaszervezés módjától, és az ajánlat csupán egy becslés, mely nem alkalmas a tényleges munka érdemi megítélésére. Előadta, hogy mivel a kérelmezőnél a tényleges munkát olyan tulajdonosok is végzik, akik nyugdíjasok, így ez alacsonyabb közterheket eredményez, illetve az asszisztensek munkabérráfordítást azért nem tüntette fel, mert őket havi bérezéssel foglalkoztatja, így egy új megbízás nem eredményez többletköltséget a feladatellátás tekintetében. A 2. számú részfeladat kapcsán pedig előadta, hogy a 80 munkaórányi keret csak egy maximális mérték, melytől való eltérés nem kizárt és a feladat teljesítés nem okoz olyan többlet terhet a kérelmező számára, mely működését ellehetetleníti. Az ajánlatkérő mindezzel szemben elsődlegesen azzal érvelt, hogy a kérelmező maga választotta indokolásának bemutatásában az időráfordítás ismertetését, így azt az ajánlatkérő vizsgálni volt köteles, annak fenntartás nélküli elfogadása nem eredményezné az áringoklás megfelelő bírálatát. Mindennek felülvizsgálatához az ajánlatkérő bírtokában van az időráfordítás szükséges mértékével, melyet a kamarai ajánlás is alátámaszt. Így mivel a kérelmező által bemutatott adatok mindezek összességétől nagymértékben eltérnek, kétségessé teszi, hogy a kérelmező jelentősen alacsonyabb óraszámval is képes a megfelelő színvonalú teljesítésre. Az asszisztensekre tett előadást nem találta elfogadhatónak, hiszen a könyvvizsgálókat is alkalmazottként foglalkoztatja, illetve a 2. számú részfeladat esetében meghatározott 80 munkaóra konzultáció tekintetében állította, hogy ezzel az adott részfeladaton belül szükségszerűen számolni kellett az alapfeladaton belül.

46. A Döntőbizottság az érvénytelenség körében megjelenített okokat egyenként vizsgálta meg és az alábbi megállapításokat tette.

47. Az 1. és 2. számú részfeladatok tekintetében, az időráfordítás mértékével összefüggésben megállapítható volt, hogy az ajánlatkérő valóban nem határozta meg a kötelezően figyelembe veendő munkaórák számát, ugyanakkor azzal, hogy a kérelmező árindokolásában maga választotta az időráfordítás alapján történő indokolásadást – az egyes részfeladatokhoz pontos időtartamot kapcsolt, melyhez a kapcsolódó költségeket hozzárendelte – az ajánlatkérői bírálatnak a munkaórák elfogadhatóságának és megalapozottságának vizsgálatára szükségyszerűen ki kellett terjednie. Az ajánlatkérő – mint felelős gazdálkodó – a megfelelő bírálat érdekében nem kötelezhető az egyes óraszámok fenntartás nélküli elfogadására, így az ajánlatkérő – a kérelmező által – a bírálat részévé tett időráfordítás mértékének vizsgálata körében figyelemmel lehet saját tapasztalatára, vagy más olyan támpontra – jelen esetben a kamarai ajánlásra –, melyek alapot adhatnak a vizsgálatnak – még abban az esetben is, amikor erre vonatkozó kifejezett előírás a közbeszerzési dokumentumokban nem kerül megjelenítésre és az elszámolás alapja nem időalapú. Vizsgálat nélkül ugyanis az ajánlat és az árindokolások közötti koherencia nem ítéltető meg, az pusztán egy kimutatás egyszerű elfogadása lenne mögöttes szakmai tartalom megítélhetősége nélkül, mely a Kbt. 2. § (4) bekezdése szerinti alapveti követelménnyel nem összeegyeztethető.

48. Az ajánlatkérő az 1. és a 2. számú részfeladatok vonatkozásában a kiegészítő árindokolás körében jogszerűen mutathatott rá tehát arra, hogy a kérelmező által kalkulált munkaidő ráfordítás mértéke jelentősen eltér a tapasztalata alapján számolt minimum munkaórától – ez a 2. számú részfeladat tekintetében a kamarai ajánlással is kiegészült –, így joggal kérte annak bemutatását, hogy a kérelmező által számolt időbeli ráfordítás milyen módon teszi lehetővé a megfelelő mélységű és színvonalú feladatellátást. Ezen szempontok mentén megvizsgálva a kérelmező kiegészítő árindokolását egyértelműen megállapítható volt, hogy a kérelmező megfelelő indokokat e körben nem szolgáltatott, kizárólag általános tényeket közölt (digitalizáció, mely társaságoknál végez könyvvizsgálatot, melyre panasz nem érkezett), mely az ajánlati ár megalapozottságának vizsgálata körében nem lehet megfelelő hivatkozási alap, relevanciával nem bírhat. Ilyen tekintetben tehát a kérelmező ajánlatának e körben történő érvénytelenségét nem az eredményezte, hogy az árindokolása körében ismertett munkaórákkal kalkulálta ajánlati árát, hanem az, hogy ezen munkaórák tényszerűsége, alátámasztottsága nem igazolódott be, kiegészítő indokolásában nem tudott magyarázatot adni mindannak a levezetésnek, melyet az árindokolásában ő maga adott meg. A kérelmező árindokolásainak nem megfelelőisége, objektivitásának hiánya tehát erre vezethető vissza.

49. A 2. részfeladat vonatkozásában a műszaki leírást megvizsgálva megállapítható volt, hogy az ajánlatkérő egyrészt az éves beszámoló könyvvizsgálatát, másrészt az ehhez kapcsolódó feladatok teljesítését követelte meg a megfelelő tartalmú beszámoló előkészítése érdekében. Az egyéb feladatok kapcsán az ajánlatkérő tételes feladatleírást tett, és egyértelműen meghatározta, hogy ennek keretében a megbízott évente (keretjelleggel) legfeljebb 80 munkaórányi konzultációs lehetőséget köteles biztosítani. Az ajánlatkérő a műszaki leírásban a konzultáció célját egyértelműen meghatározta (iránymutatás adása új gazdasági események számviteli elszámolására; adójogi változások értelmezése; egyéb könyvelési, adózási kérdések megválaszolása; a felügyelőbizottsági üléseken való részvétel), és előre vetítette, hogy az adott témakörökben felhasznált munkaórák igénybevételét a megbízott köteles írásban megküldeni. Mindezen előírások alapján tehát nem lehetett más megállapításra jutni, minthogy az ajánlatkérő egy alapfeladat ellátását írta elő (éves beszámoló könyvvizsgálata), melyen felül külön szolgáltatásként (azaz nem a beszámoló könyvvizsgálatának szerves részeként)

keretjelleggel, konzultációs lehetőség biztosítását várta el legfeljebb 80 munkaóraban, így azzal szükségszerűen kalkulálni kellett. Megvizsgálva a kérelmező kiegészítő árandokolását ugyanakkor megállapítható volt, hogy a kérelmező a legfeljebb 80 munkaóranyi konzultáció lehetőségével nem számolt – értelmezése szerint az nem kötelező jelleggel szerepelt a műszaki leírásba –, így az ajánlatkérő jogszerűen állapította meg, hogy az e részfeladat tekintetében számolt 67,5 munkaidő ráfordítás nem elégséges a teljes részfeladat szerinti feladatok teljesítéséhez, a kérelmező a 2. számú részfeladat keretében ellátandó konzultációs szolgáltatás ellenértékével ajánlati árban nem kalkulált. A Döntőbizottság mindezzel összefüggésben rögzíti, hogy a kérelmező azzal, hogy kiegészítő árandokolásában akként nyilatkozott, hogy mivel partnerei részére folyamatos rendelkezésre állást biztosít, így az ajánlati árba azt belekalkulálta, egyrészt ellentétben áll azon nyilatkozatával, miszerint a legfeljebb 80 munkaóranyi konzultáció lehetőségével nem számolt, másrészt a feladateleírás alapján nem folyamatos, hanem a műszaki leírásban konkrét mennyiségben meghatározott rendelkezésre állás biztosítása volt követelményként meghatározva a 2. számú részfeladat vonatkozásában.

50. Végezetül az asszisztensek vonatkozásában fennálló eredménytelenségi ok tekintetében megállapítható volt, hogy a kérelmező árandokolásában maga nyilatkozott akként, hogy a könyvvizsgálói feladatokat tematizált részekre bontja, így az összetettebb elemző munkákat könyvvizsgálók, az adminisztrációs és a helyszíni munkákat asszisztensek végzik. Tekintettel arra, hogy a kérelmező árandokolásában a személyi kategóriák szerinti differenciálása nem került megjelenítésre, nem volt látható, hogy e vonatkozásban az ajánlatkérő milyen mértékben eltérő költségekkel számolt. Az ajánlatkérő minderre tekintettel kérte a könyvvizsgálók és az asszisztencia közötti eltérő mértékű költség kimutatását azzal, hogy kérte annak bemutatását is, hogy mindez az árandokolásból milyen módon olvasható ki. A kérelmező ezzel összefüggésben kiegészítő árandokolásában úgy nyilatkozott, hogy a munkaidő ráfordítás az asszisztensek vonatkozásában nem került feltüntetésre, költségeik azonban az „1. sz. melléklet” 4.6. során megjelenítésre kerültek. Mindennek kapcsán a Döntőbizottság osztotta az ajánlatkérő azon megállapítását, miszerint azzal, hogy a kérelmező a szerződés keretében teljesítendő feladatok végzésében differenciáltan megjelenítette az asszisztenseket, így a feladatelvégzés és az ennek körében kalkulált költség vonzatának bemutatása szükségszerű lett volna, különös tekintettel arra, hogy a kérelmező ezzel is indokolta a kedvező munkaidő ráfordítás mértékét az egyes részfeladatok tekintetében (az asszisztensek a könyvvizsgálói munka óraszámának csökkentésére alkalmas hatékony munkát végeznek). Így nem helytálló a költségtáblázat (rezsióradíj) 4.6. sorában, az „irodai adminisztrációs dolgozók bérköltségeire” hivatkozva indokolni az asszisztencia költségszámítását, hiszen abból az ajánlatkérő által vizsgálandó költségelem megalapozottsága érdemben nem vizsgálható, abból vissza nem fejthető. Figyelemmel tehát arra, hogy a kérelmező az asszisztencia vonatkozásában sem az időráfordítás mértékét, sem az ezzel összefüggő költségkalkulációt nem bocsátotta az ajánlatkérő rendelkezésére, megállapítható, hogy az ajánlatkérő e tekintetben is helytállóan döntött a kérelmező ajánlatának érvénytelenségéről.

51. A Döntőbizottság a fentebb kifejtettek alapján tehát nem értett egyet azon kérelmezői előadással, miszerint az ajánlatkérő szubjektív szempont szerint folytatott volna le a bírálatot ajánlatával szemben, hiszen egyértelműen a kérelmező által saját választása alapján behozott objektív szempontok alátámasztottságának hiánya állt az ajánlata érvénytelenségének hátterében. Mivel a kérelmező árandokolásával lényegében meghatározta a további vizsgálat menetét, ezért kiegészítő árandokolása is ennek mentén volt vizsgálandó, mely eredményeként az ajánlatkérő továbbra sem tudott meggyőződni arról, hogy a kérelmező az ajánlatkérő által alábecsültnek tartott időráfordítás mértékével, az általa megajánlott ajánlati áron képes a szerződés teljesítésére. Ilyen vonatkozásban a kérelmező a jogorvoslati eljárásban

szükségtelenül hivatkozta a költséghatékonyságot a nyugdíjas munkavállalókkal összefüggésben, ahogy azt is, hogy milyen informatikai fejlesztésekkel rendelkezve képes a megfelelő munkavégzésre, hiszen míg előbbi az árindokolások körében nem került bemutatásra, addig utóbbi már a kiegészítő árindokolása körében sem volt vizsgálandó.

52. A Döntőbizottság a fentebb kifejtett indokok okán az első kérelmi elem körében a jogorvoslati kérelem elutasítása mellett döntött, ugyanis a rendelkezésre álló dokumentumok vizsgálatát követően egyetértett az ajánlatkérő eljárást lezáró döntésében megjelenő érvénytelenségi indokkal, ajánlatkérői jogsértés e körben nem volt megállapítható.

53. A Döntőbizottság rögzíti, hogy figyelemmel arra, hogy a kérelmező a jogorvoslati kérelmét a második kérelmi elemet illetően a Kbt. 151. § (7) bekezdése alapján 2025. július 17. napján visszavonta, ezért a Döntőbizottság a második kérelmi elemet a Kbt. 145. § (1) bekezdésére tekintettel alkalmazandó az általános közigazgatásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 47. § (1) bekezdés c) pontja alapján megszüntette.

54. A Döntőbizottság a tárgyi határozatában kifejtettek okán a Kbt. 145. § (2) bekezdése szerinti hatáskörében eljárva a jogorvoslati kérelem első eleme tekintetében a jogorvoslati kérelmet – a Kbt. 165. § (2) bekezdés a) pontja alapján – elutasította. A Döntőbizottság a jogorvoslati eljárást, a jogorvoslati kérelem második elemét érintően – a Kbt. 145. § (1) bekezdése alapján alkalmazott Ákr. 47. § (1) bekezdés c) pontja alapján – megszüntette.

55. Az Ákr. 124. §-a szerint eljárási költség mindaz a költség, ami az eljárás során felmerül. Az Ákr. 125. § (1) bekezdése szerint:

(1) Ha törvény eltérően nem rendelkezik, az eljárás költségeit az viseli, akinél azok felmerültek. Az Ákr. 126. § (2) bekezdés a) pontja szerint:

(2) A jogvitás eljárásban a hatóság az eljárási költségek viselésére kötelezi

a) a kérelem elutasítása esetén a kérelmező ügyfelet.

Az Ákr. 128. § (1) bekezdésének első mondata szerint:

(1) Kérelemre indult eljárásban az eljárási költséget – ha jogszabály másként nem rendelkezik – a kérelmező ügyfél előlegezi.

A Kbt. 151. § (8) és (9) bekezdésében foglaltakra szerinti:

(8) Ha a Döntőbizottság a jogorvoslati kérelmet visszautasítja vagy a jogorvoslati eljárást megszünteti, az igazgatási szolgáltatási díj a kérelmezőnek visszajár. A kérelem vagy egyes kérelmi elemek visszavonása esetén a kérelmező a fenntartott kérelmi elemekre figyelemmel és a külön jogszabályban meghatározottak szerint tarthat igényt az igazgatási szolgáltatási díj visszatérítésére.

(9) Ha a jogorvoslati ügyet lezáró érdemi határozatban a Döntőbizottság a Kbt. 165. § (2) bekezdés c)–f) pontja szerinti döntést hoz, a befizetett igazgatási szolgáltatási díj háromszázezer forintot meghaladó része a kérelmezőnek a Döntőbizottság érdemi határozatának megküldését követő 8 napon belül visszajár. Az igazgatási szolgáltatási díj összegéből háromszázezer forint ilyenkor is a Közbeszerzési Hatóság saját bevétele, amelynek viseléséről a Döntőbizottság az Ákr. szerint az eljárási költségekre vonatkozó általános szabályok szerint rendelkezik. Az alaptalan kérelem esetében a díj nem kerül visszatérítésre, a kérelmező viseli az igazgatási szolgáltatási díj teljes összegét.

56. A Döntőbizottság az Ákr. 125. § (1) bekezdése, az Ákr. 126. § (2) bekezdés a) pontja, valamint a Kbt. 151. § (8)-(9) bekezdése alapján döntött az eljárási költségekről.

57. A Döntőbizottság rögzíti, hogy a kérelmező jogorvoslati kérelmében két kérelmi elemet terjesztett elő, melyre tekintettel 300.000.-Ft igazgatási szolgáltatási díj megfizetését igazolta. A Döntőbizottság a jogorvoslati kérelmet az első elemet érintően elutasította, második kérelmi eleme tekintetében pedig megszüntette. Így tekintettel a Kbt. 151. § (9) bekezdése mellett a Kbt. 151. § (8) bekezdésében foglaltakra, a Döntőbizottság az igazgatási szolgáltatási díj arányos visszatérítéséről rendelkezett.

58. A Döntőbizottság hatásköre és illetékessége a Kbt. 145. § (2)-(5) bekezdésein alapul.

59. A határozat nem érdemi (megszüntető) rendelkezése ellen önálló jogorvoslat lehetőségét az Ákr. 116. § (3) bekezdésére tekintettel a Kbt. 169. § (1) bekezdése, a határozat érdemi rendelkezése közigazgatási perben történő elbírálását a Kbt. 170. §-a biztosítja. A Döntőbizottság tájékoztatja a feleket, hogy a jelen határozat közigazgatási perben történő felülvizsgálatára a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 12. § (1) bekezdés és a 13. § (3) bekezdése a) pont aa) alpontja szerint a Fővárosi Törvényszék kizárólagosan illetékes. A jogi képviselőt a Kp. 27. § (1) bekezdés b) pontja alapján kötelező. A kereseti kérelem elektronikus úton történő benyújtása a digitális államról és a digitális szolgáltatások nyújtásának egyes szabályairól szóló 2023. évi CIII. törvény (a továbbiakban: Dáptv.) 19. § (1) bekezdése és a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 608. § (1) bekezdése alapján kötelező.

Budapest, 2025. augusztus 7.

Dr. Kéri Krisztina sk
közbeszerzési biztos
az eljáró tanács elnöke

Söpkéz Gusztávné sk
közbeszerzési biztos

Pulainé Dr. Horváth Hajnalka sk
közbeszerzési biztos

A kiadmány hitelülül:

Liszi Barbara
titkársági ügyintéző

Kapják kizárólag elektronikus úton:

1. Dr. Tóth Szilvia ügyvéd
2. Dr. Makra László kamarai jogtanácsos - Budapest Gyógyfürdői és Hévízei Zrt.
3. Közbeszerzési Hatóság Titkársága
4. Nemzeti Fejlesztési Központ